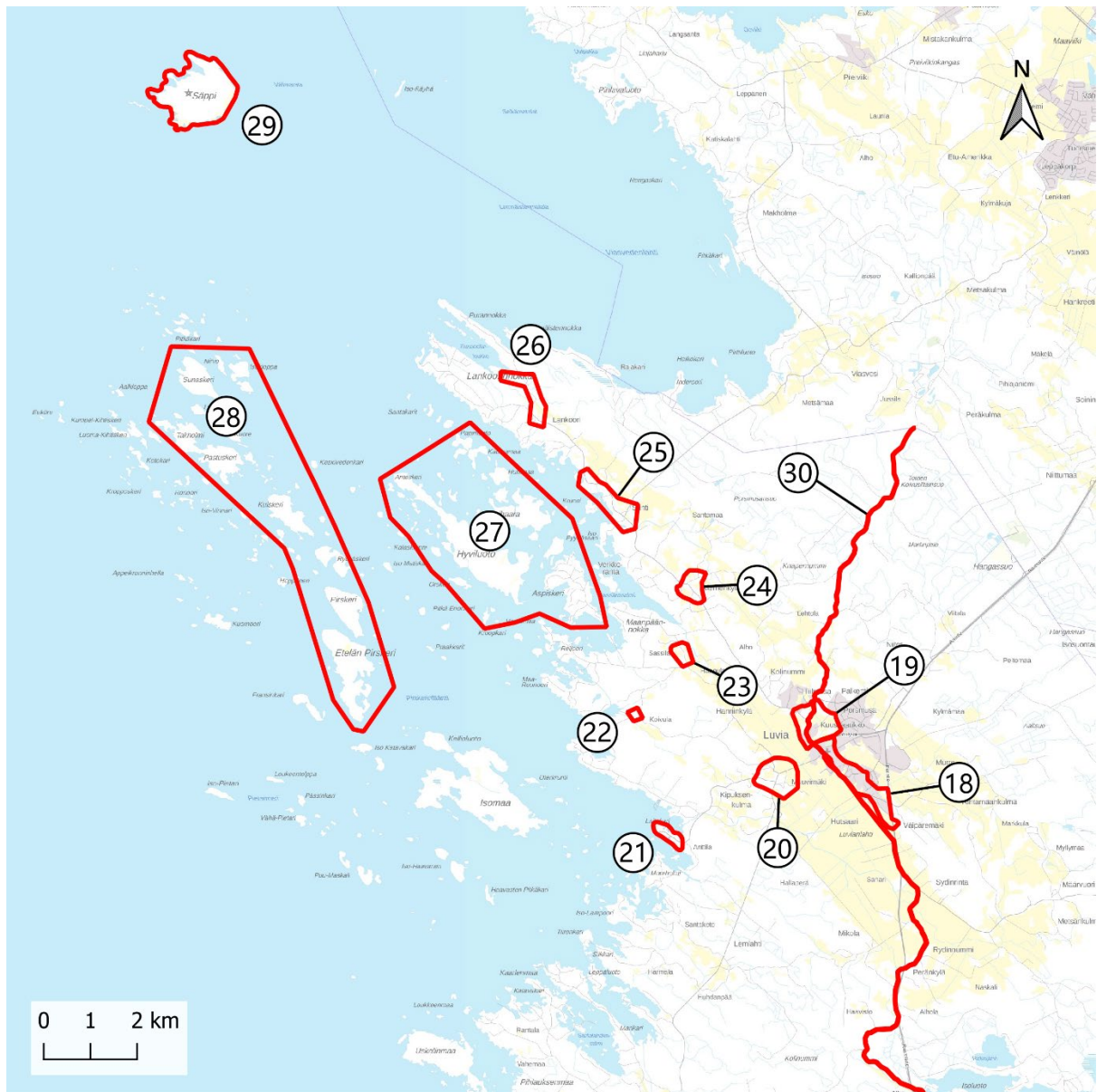

Satakunnan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2023

EURAJOKI

Eurajoen pohjoisosan arvoalueet (Luvia)

1. Eurajoen kirkko ja hautausmaa
2. Vanha kunnantalo ja lääkärintalo
3. Pappilankosken ympäristö
4. Irjanteen kylä ja kulttuurimaisema
5. Kaukomäen kylä
6. Saharinkoski
7. Lapijoen kylä
8. Hankkilan kylä
9. Vuojoen kartano
10. Etukämpä
11. Saukonpirtti
12. Peränkylän voima-asema
13. Peränkylä
14. Lemlahdenkylä
15. Kuivalahden kylä
16. Jaakolankulma
17. Pihlauksen ja Uskalinmaan kalastajatilat
18. Luvian kirkonkylä
19. Hanninkylä
20. Luodonkylä
21. Laitakari
22. Furuholmin kalastustila
23. Sassilan tila
24. Niemenkylä
25. Suntin kartanon ympäristö
26. Lankoorin torpat
27. Luvian sisäsaaristo
28. Luvian ulkosaaristo
29. Säpin majakkasaari
30. Pohjanlahden rantatie

MUUTOKSET

ALUEET	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	UUSI NIMI
Irjanne-Eurajoki-Linnamaa kulttuurimaisema	maisema-alue		
Irjanteen kylä ja kulttuurimaisema			
Kaukomäen kylä			
Vuojoen kartano			
Sydänmaan kylän kulttuurimaisema	paikallisesti merkittävä		
Lutan kylän kulttuurimaisema	paikallisesti merkittävä		
Rikantilan kulttuurimaisema	paikallisesti merkittävä		
Lapinjoen kulttuurimaisema	jaettu kahteen osaan>	Lapijoen kylä ja Hankkilan kylä	
Hankkilan kylä			UUSI ALUE
Kuivalahden kylä			
Jaakolankulma, Kuivalahdensalmi			Jaakolankulma
Kaunissaari	kulttuuriperintökohde		
Etukämpä			
Eurajoen kirkko ja hautausmaa			
Pappilankosken ympäristö			UUSI ALUE
Pihlauksen ja Uskalinmaan kalastajatilat			
Saukonpirtti			
Vanha kunnantalo ja lääkärintalo			UUSI ALUE
Saharinkoski			UUSI ALUE
Luvian kirkonkylän miljö		Luvian kirkonkylä	
Löytyn ja Väipäreen kylät		Luvian kirkonkylä	
Hanninkylä			
Luvianlahden maisemakokonaisuus	maisema-alue		
Niemenkylä			
Verkkoranta, Niemenkylä	paikallisesti merkittävä		
Luodonkylän kulttuurimaisema		Luodonkylä	
Eurajoki (Luvia) Sassila		Sassilan tila	
Laitakari			
Lemlahden kylä ja kulttuurimaisema		Lemlahden kylä	
Mikolan kulttuurimaisema	sisältyy >	Peränkylä	
Peränkylä			
Härmälä	paikallisesti merkittävä		

Huruholmi			Furuholmin kalastustila
Luvian ulkosaariston kalastus- ja luotsitorpat		Luvian ulkosaaristo	
Luvian sisäsaariston kalastustorpat		Luvian sisäsaaristo	
Lankoori			Lankoorin torpat
Säppi			Säpin majakkasaari
Luvianlahden kulttuurimaisema	maisema-alue		
Sassila			Sassilan tila
Sunti			Suntin kartanon ympäristö
Pirskerin vanhat kalastajatilat	sisältyy >	Luvian ulkosaaristo	
Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	
Eurajoen kirkko		Eurajoen kirkko ja hautausmaa	
Irjanteen kirkko		Irjanteen kylä ja kulttuurimaisema	
Lahdenranta, Irjanne		Irjanteen kylä ja kulttuurimaisema	
Ruikan mylly, Irjanne		Saharinkoski	
Mäki-Piri, Mullila		Irjanteen kylä ja kulttuurimaisema	
Eurajoen kristillinen kansanopisto, Lavila	paikallinen		
Lavila, Lavila		Irjanteen kylä ja kulttuurimaisema	
Pappilakosken voimalaitos, Kirkonkylä		Pappilankosken ympäristö	
Kirkonkylän kansakoulu	paikallinen		
Pappila, Kirkonkylä		Pappilankosken ympäristö	
Liinmaan linna-alue	muinaisjäännös		
Saukonniemen huvila, Pinkjärvi		Saukonpirtti	
Etukämpä, Irjanne		Etukämpä	
Jaakolankulma, Kuivalahdensalmi, 4 kpl		Jaakolankulma	
Lahdenperä	paikallinen		
Pihlauksen ja Uskalinmaan kalastustilat, 5kpl		Pihlauksen ja Uskalinmaan kalastustilat	
Luvian kirkko		Luvian kirkonkylä	
Siunauskappeli		Luvian kirkonkylä	
Lahti, Luvian kk		Luvian kirkonkylä	

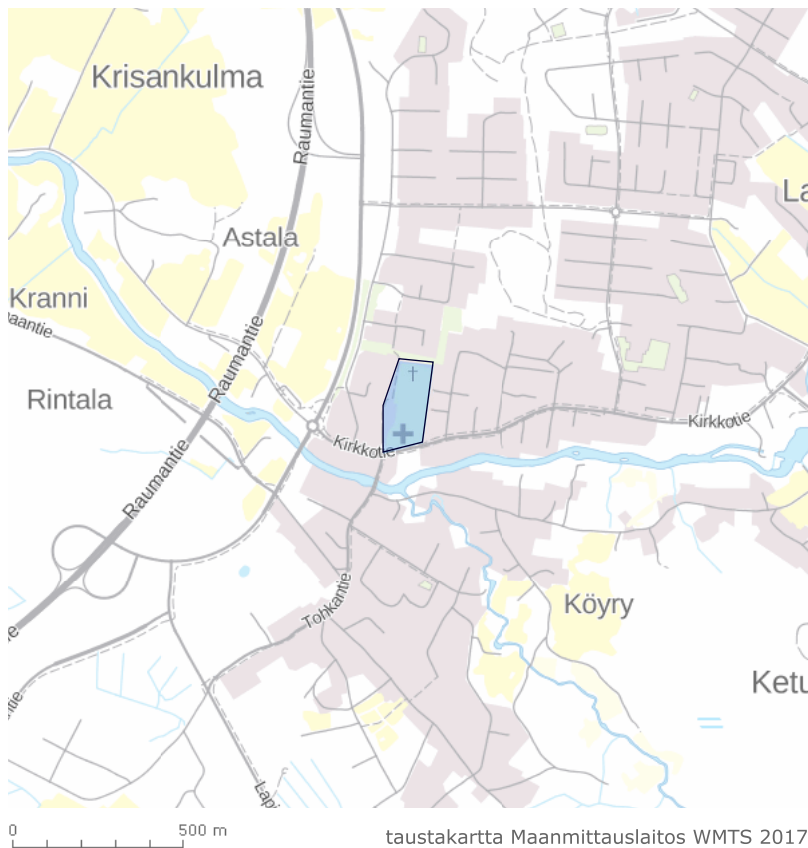
Tasalan seurojentalo, Luvian kk		Luvian kirkonkylä	
Pulli, Hanninkylä		Hanninkylä	
Petrellin huvila, Niemenkylä		Suntin kartanon ympäristö	
Sund I. Sunti, Niemenkylä		Suntin kartanon ympäristö	
Kravisuun huvila (Soode), Niemenkylä		Suntin kartanon ympäristö	
Heinilä, Luodonkylä		Luodonkylä	
Peränkylän voima-asema		Peränkylän voima- asema	
Baekkevoldin huvila		Luvian sisäsaaristo	
Villa Wanda		Suntin kartanon ympäristö	
Ranta-Joopi (ent. Sundström, Stenvall)		Lankoorin torpat	

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Eurajoen kirkko ja hautausmaa

Kuvateksti: Eurajoen kirkko
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2011

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Kirkkonkylä
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

hautausmaat · kirkkomaat · kirkkorakennukset ·

Kuvaus

Eurajoen puinen ristikirkko valmistui vuonna 1803 kolme vuotta aiemmin Ruotsin Intendentinkonttorissa laadittujen piirustusten mukaan. Rakentajana oli turkulainen Mikael Hartlin. Muotokieleltään kirkko on pelkistetyn uusklassista tyyliä. Länsipäädystä kohoaa tanakka torni. Kirkon ympärillä on vanha hautausmaa.

Arviointi

1800-luvun alun kirkkoarkkitehtuuria kunnan keskustassa.

Arvot:

historiallinen: hallintohistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus

maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Vanha kunnantalo ja lääkärintalo

Kuvateksti: Vanha kunnantalo
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Yrjölä Jyrki
Kuvausaika: 9.6.2009

Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Kirkonkylä
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kunnanlääkärintalot · kunnantalot · vaivaistalot ·

Kuvaus

Eurajoen kirkonkylän rakennuskanta on uudistunut voimakkaasti. Vanhaa kirkonkylän ilmettä on vielä säilynyt entisen kunnantalon ja 1950-luvulla rakennetun lääkärintalon ympäristössä.

Kahari on kuulunut Kirkonkylän kantataloihin ainakin 1600-luvulta lähtien. Uusi jakso Kaharin vaiheissa alkoi tilan siirtyessä kunnan omistukseen 1900-luvun alussa. Kuntakokous päätti rakentaa tilalle vaivaistalon vuonna 1906 ja se säilyi alkuperäisessä käytössään vuoteen 1937 saakka, jolloin kunnalliskodin toiminta siirtyi Vuojoen kartanoon. Tämän jälkeen talo kunnostettiin piharakennuksineen Eurajoen ensimmäiseksi varsinaiseksi kunnantaloksi. Siinä toimi sotien jälkeen pitkään myös kunnan ensimmäinen äitiys- ja lastenneuvola. Uuden kunnan virastotalon valmistuttua vuonna 1989 vanha kunnantalo jäi pois hallintokäytöstä.

Kirkkotien varrella on vuonna 1949 Eurajoen kunnanlääkäriin virka-asunnoksi ja vastaanottotilaksi rakennettu talo talousrakennuksineen. Rakennukset on suunnitellut arkkitehtitoimisto Linnasalmi (arkkitehdit Erkki ja Inkeri Linnasalmi), jotka tunnetaan sairaaloiden ja muun terveydenhuollon rakennusten suunnittelijoina. Eurajoen lääkärintalo kuuluu heidän varhaiseen tuotantoonsa ja se on esimerkki 1940-luvun lopun pehmeästä funktis-arkkitehtuurista. Kohde on arkkitehtuuriltaan tyyppinsä ja aikakautensa korkeatasoinen edustaja, joka edustaa myös 1900-luvun alkupuoliskon kansanterveyshuollon rakentamista ja rakentumista. Vastaavia lääkärintaloja ei ole säilynyt muualla Satakunnassa. Rakennukset on suojeltu lailla rakennusperinnön suojelemisesta 2013.

Lääkärintalon vieressä Koivukujan varrella on muutamia jälleenrakennuskauden omakotitaloja.

Arviointi

Kunnallishallintoon, terveydenhuoltoon ja sosiaalihuoltoon liittyvää rakennusperintöä 1900-luvun alusta ja jälleenrakennuskaudelta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalihistoria, hallintohistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

Pappilankosken ympäristö

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Pappilankoski
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

maatilat · pappilat (maatilat) · pappilat
(virkatalot) · torpat · vesimyllyt · vesivoimalaitokset ·

Kuvaus

Pappilankosken valjastaminen sähköntuotantoon tapahtui Paneliankosken Voima Oy:n toimesta 1920- ja 30-lukujen taitteessa. Noin 50 metriä pitkä ja 6 metriä korkea pato rakennettiin vuonna 1931. Vuonna 1932 valmistunut voimalaitos tuotti toimintansa alussa sähköä enemmän kuin Eurajoella kulutettiin. 1920-luvun klassismia edustava vesivoimalaitos on ulkoasultaan säilyttänyt pääosan alkuperäisistä tyylipiirteistään.

Kosken partaalla on säilynyt myös ilmeisesti vuodelta 1870 oleva myllyrakennus, joka on ulkoapäin säilynyt lähes alkuperäisessä asussaan.

Vanhan pappilan tuhouduttua vuoden 1918 sisällissodassa rakennettiin uusi pappila vuonna 1920. Kookkaan puurakennuksen muotokieli liittyy vuosisadan alun jugendtyyliin. Rakennukseen on lisätty myöhemmin matala siipirakennus. Puistomainen, hyvin hoidettu, pitkään pappilana toiminut asuinkiinteistö Eurajoen mutkassa on kiinteä osa Pappilankosken historiallisesti merkittävää maisemakokonaisuutta.

Sillan pielessä sijaitsevaan, pitkään kappalaisen virka-asuntokäytössä toimineeseen kiinteistöön kuuluu kaksi rakennusta, vuonna 1918 valmistuneet asuin- ja piharakennus, jotka ovat säilyttäneet alkuperäisen ulkoasunsa. Rakennukset ovat kiinteä osa

Pappilankosken maisemakokonaisuutta ja pappilan vanhaa asuinmiljöötä.

Joen toisella rannalla sijaitsee Koiviston torppa, joka on perustettu Pappilan torpaksi 1800-luvulla. Poikkeuksellisen hyvin vanhassa asussaan säilynyt rakennuskokonaisuus edustaa perinteistä maaseudun rakentamistapaa 1800-luvun loppu- ja 1900-luvun alkupuolella.

Iso-Perentien varrella sijaitseva Rantalan pihapiiri muodostaa tasapainoisen ja perinteiseen viljelymaisemaan hyvin sulautuvan kokonaisuuden. Kiinteistön rakennuskannasta rakennushistoriallisesti arvokkaita ovat varsinkin 1700-luvun luhtiaitta, 1800-luvun riihi sekä vuonna 1902 valmistunut päärakennus.

Arviointi

Maaseudun voimatalouden historiaa ja seurakunnan historiaan liittyviä pappilarakennuksia torppineen koskimaisemassa.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, sosiaalihistoria, hallintohistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Irjanteen kylä ja kulttuurimaisema

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

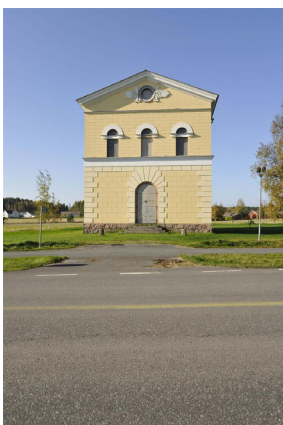
Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 2022

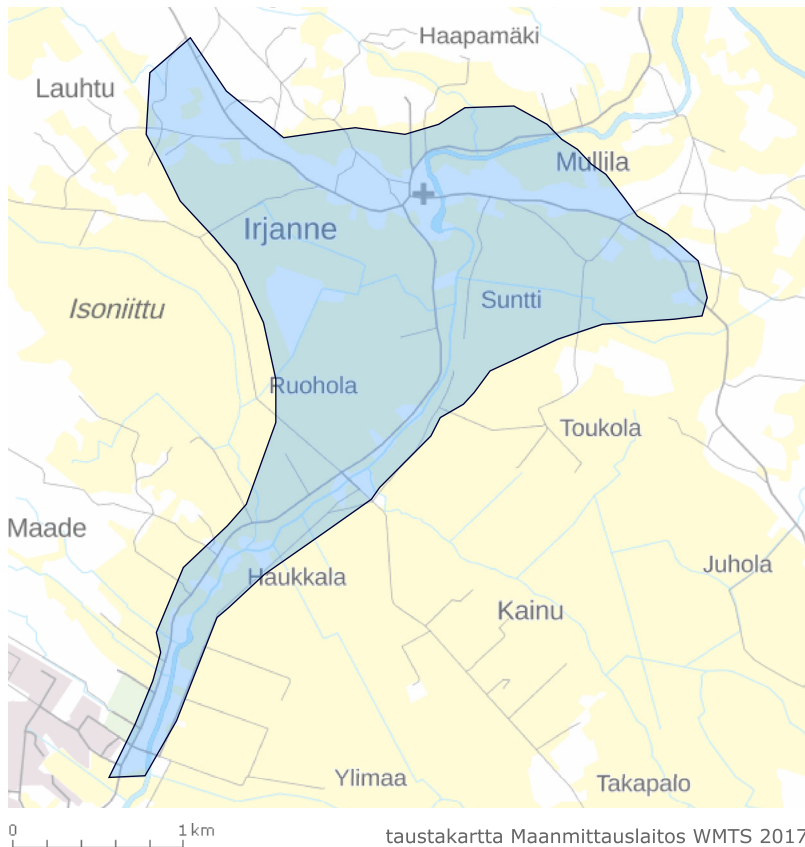
Kuvateksti: Lavila
 Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 2022

Kuvateksti: Lavilan makasiini
 Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 2011

Kuvateksti: Lavilan makasiini
 Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 2011

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Irjanne
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

hautausmaat · kyläkirkot · kylämaisema · maatalousrakennukset · maatilat · vesimyllyt ·

Kuvaus

Irjanteen kylässä on säilynyt tiivis ja monipuolinen rakennusryhmä Eurajoen ja vanhan maantien risteyksessä kosken partaalla. Tärkeitä kylän historiaa taustoittavia ja maisemaa muodostavia elementtejä ovat kylää ympäröivät rintapellot sekä jokivarret mylly- ja sahapaikkoineen. Irjanne on Satakunnan vanhimpia tunnettuja sahanpaikkoja. Kylä on asutettu jo varhaiskeskiajalla. Kylässä oli keskiajalla pieni kappeli, joka toimi uhrikirkkona. Nykyinen, järjestyksessä kolmas kirkko, on Kaarle Juhonpoika Killaisen 1731 rakentama. Pohja-alaltaan se on suorakaiteen muotoinen, runkokuoneen sivuilla on matalammat kylkiäiset, eteinen ja sakaristo. Kirkko on katettu paanuilla. Lounaissuomalaisista tyyppiä oleva barokkimainen kellotapuli on rakennettu vuonna 1758 rakennusmestari Ravoniuksen johdolla. Sisäänkäynti kirkkoon ja sitä ympäröivälle hautausmaalle käy vain tapulin läpi. Pienellä muurin ympäröimällä hautausmaalla on säilynyt joukko 1800-luvun hautamuistomerkkejä. Tapulin vieressä sijaitsee 1833 rakennettu hirsinen lainamakasiini, joka toimii kotiseutumuseona sekä vuonna 1908 rakennettu ruiskuhuone, jossa myös on säilytetty vanhaa palokalustoa. Maatalousmuseo rakennettiin 1983 ja maanalainen museuhuone asekokoelmille 1991. Koulumuseo avattiin 1999.

Nykyisen kirkon läheisyydessä sijaitsee Lahdenrannan vanha rakennusryhmä, jonka nykyinen päärakennus on vuodelta 1868. Toinen asuinrakennus on vielä vanhempi. Lehtevä piha on rakennettu kaikilta neljältä sivulta. Pitkässä aittarivissä on erikseen lihapuori, flikkainpuori ja jauhopuori. Karjarakennuksessa sijaitsevat talli, navetta, sikala ja kanala.

Edelleen Irjanteen miljööseen kuuluvat Faltun mylly- ja saharakennukset 1800-luvun lopulta sekä Irjanteen osuusmeijerin entinen päärakennus vuodelta 1925.

Kaukomäentien varrella on Mäki-Pirin tasapainoinen maatilan talouskeskus laajan viljelyaukean reunassa. Talonpoikaistyylinen päärakennus on vuodelta 1890. Kivinavetta on vuodelta 1902 ja luhtirivi 1800-luvulta.

Kylän länsipuolella, Kämpäntien varrella on hautausmaa, jolla on Irjanteen vuonna 1953 valmistunut siunauskappeli.

Vanha Pohjanlahden rantatie kiemurtelee peltojen keskellä Eurajokea myötäillen. Maantie jatkuu Irjanteelta etelään kohti kirkonkylää ja sen varrella on Lavilan kartanon maamerkinomaisesti kohoava kivinen viljamakasiini 1830-luvulta. Empiretyylisen tiilimakasiinin on suunnitellut P. J. Gylich. Makasiinin ympäristössä uudisrakentaminen on muuttanut maisemaa voimakkaasti.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä kyläympäristö, joka on säilyttänyt varsin tiiviin rakenteen vanhan kyläkirkon ympärillä. Ympärillä levittäytyy laaja viljelymaisema maataloineen.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sosiaalihistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: osa maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kaukomäen kylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvateksti: Kaukomäen kylää
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Kaukomäki
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kylämaisema · maatalousrakennukset · maatilojen päärakennukset · työväentalot ·

Kuvaus

Metsän ja laajan peltoaukean rajalle rivimäisesti rakentunut Kaukomäen kylä on perustettu myöhäiskeskiajalla. Kylätien varrella oleva Triipun talo on 1800-luvun lopulla rakennettu ja sen vuoraus on uusrenessanssia. Merkittäviä kohteita ovat myös Valpolan ja Juholan rakennusryhmät. Kylän laidalla sijaitsee Kaukomäen työväentalo 1900-luvun alusta.

Arviointi

Keskiaikaisperäinen kylä vanhan maantien varrella.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, aatehistoria, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

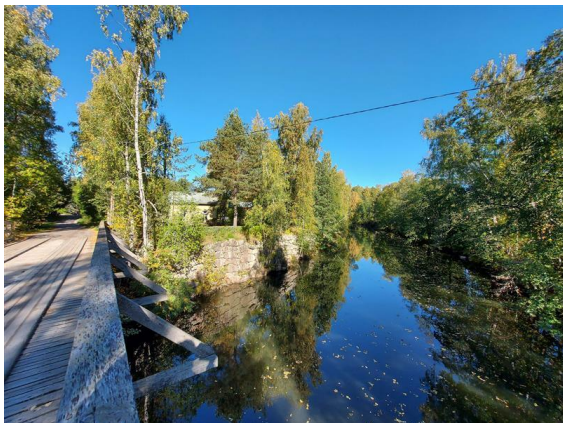
maisemallinen: osa maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Kohteet

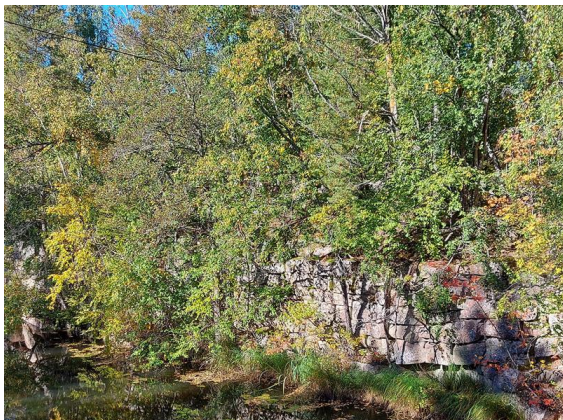
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Saharinkoski

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Irjanne
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kylätiet · vesimyllyt ·

Kuvaus

Historiallisella mylly- ja sahapaikalla on 1923 rakennettu Ruikan mylly, jonka toiminta on päättynyt 1990-luvun puolivälissä. Turbiinihuoneena on vanhempi mylly. Myös joen toisella puolen on vanhan myllyn rauniot. Jokuoma on pengerretty näyttävin kivimuurein. Sillan ympäristössä on vanhaa rakennuskantaa.

Arviointi

Historiallinen mylly- ja sahapaikka, jonka ympäristössä vanhaa rakennuskantaa.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sosiaalhistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus

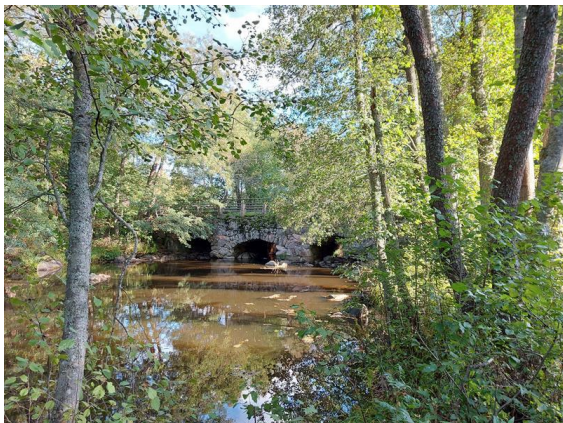
maisemallinen: osa maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Kohteet

Ruikka

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Lapijoen kylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 23.9.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 23.9.2022

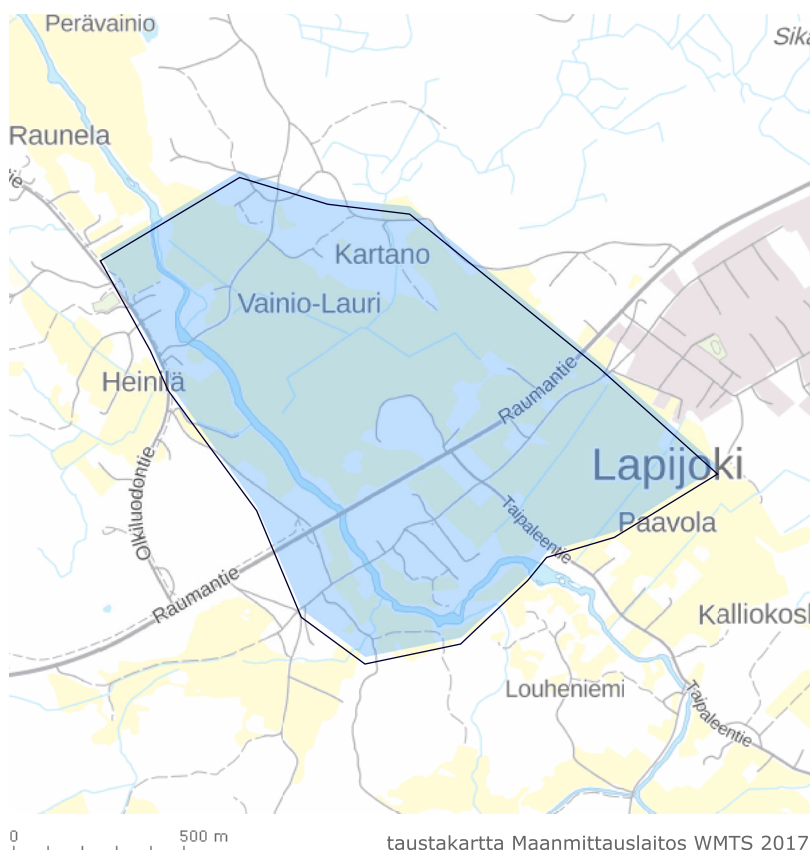
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 23.9.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 23.9.2022

Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 23.9.2022

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Lappijoki
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

maatalousrakennukset · maatilat · sillanpaikat · viljelysmaisema ·

Kuvaus

Lapinjoen kylä sijaitsee Raumantien varrella avoimen viljekymaiseman reunalla. Alue jakautuu Raumantien eteläpuolella olevaan tiiviiseen Lapinjoen kylään ja tien pohjoispuolella avoimen peltomaiseman ympärille sijoittuneisiin maatilakeskuksiin. Vanhaan Pohjanlahden rantatiehen kuuluva Lapinjoen kolmiaukkoinen kivisilta on yksi Satakunnan kauneimpia. Sen rakensi panelialainen torppari Isak Pienessuo vuonna 1883. Silta on nimetty Tiehallinnon museosillaksi. Vanhan raitin varrella on muutama 1800-luvun lopun asuinrakennus. Olkiluodontien varrella vanhaa rakennuskantaa on Heinilän ja Jussilan pihapiireissä.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä museosilta, jonka ympärillä vanhaa asutusta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, liikenteen historia, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: maisemallisesti merkittävä

Kohteet

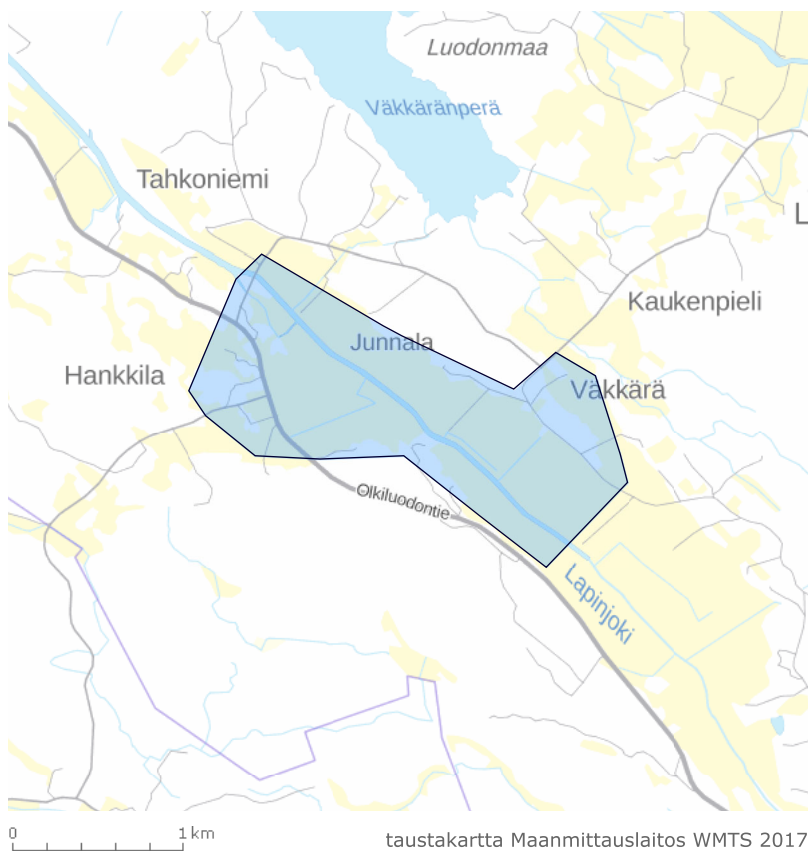
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Hankkilan kylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Hankkila
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen päärakennukset · viljelysmaisema ·

Kuvaus

Hankkilan kylässä maatilojen pellot laskevat Lapinjokeen muodostaen laajan avoimen viljelysmaiseman, jota tosin Olkiluodosta tulevat massiiviset voimalinjat halkovat. Huomattavimpia yksittäiskohteita kylässä ovat Hyörtin, Munkkilan ja Heikun päärakennukset 1800-luvulta. Joen pohjoispuolella on Vakkärän kartanomainen

yksinäistila, jonka empiretyylinen päärakennus on vuodelta 1850 ja komea kivinavetta vuodelta 1885.

Arviointi

Avoin viljelymaisema, jossa vanhoja maatiloja rakennuksineen.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Vuojoen kartano

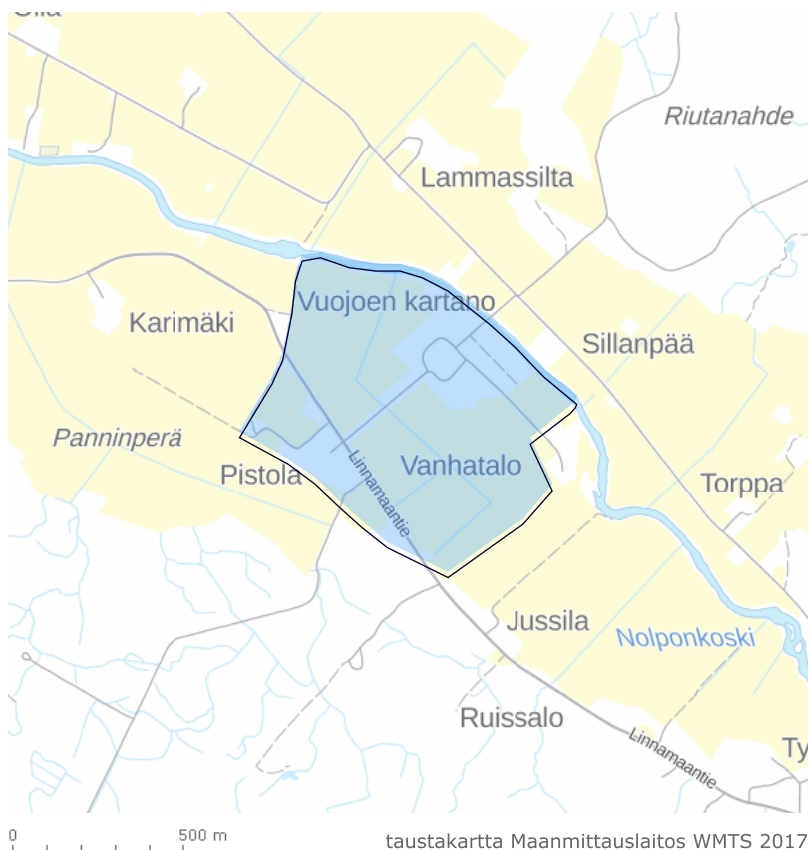
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 23.9.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 23.9.2022

Kuvateksti: Vuojoen kartano
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Wuojoki
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kartanoiden päärakennukset · kartanot
 (maatilat) · maatalousrakennukset · viljelysmaisema ·

Kuvaus

Maatilana Vuojoen historia ulottuu ainakin 1500-luvulle. 1600-luvulla se oli mm. Åke Tottin omistuksessa. Vuonna 1829 tilan osti kapteeni L.M. Björkman (myöh. Björkenheim), joka rakennutti vuonna 1836 nykyisen kolmikerroksisen kartanolinnan siihen liittyvine siipineen arkkitehti Carl Ludvig Engelin piirustusten mukaan. Vuojoki on komeimpia empiretyylisiä kartanorakennuskokonaisuuksia maassamme. Päärakennusta ympäröivä puisto rajautuu jokeen, joka on alkujaan ollut kartanopuiston vesiaihe. Puiston reunassa on Engelin suunnittelema kasvihuone, joka on muutettu kokoustilaksi ja saunaosastoksi Arkkitehtitoimisto Timo Tuomolan suunnitelmien mukaan 2007.

Kartanorakennuksen pääakselissa pitkän puukujan päässä on arkkitehti Charles Bassin ja P.J. Glylichin suunnitelmien mukaan vuonna 1834 rakennettu talousrakennuskompleksi Pistola, jossa on toiminut mm. meijerikoulu.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä Vuojoen kartano lukeutuu empirekauden merkittävimpiin kartanorakennuksiin.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, henkilöhistoria, sosiaalihistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: osa maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Maisema-analyysi

Puiston vanhimmat puut ovat samanikäisiä kuin kartanon päärakennus, 1830-luvulta. Suurin osa puista on istutettu 1800-luvun puolella. Haapaa, rauduskoivua ja kuusta on istutettu niin kujanteille kuin puistoonkin. Myös mäntyä, raitaa ja pihlajaa puistossa on, vaikka niitä ei ole erityisesti istutettukaan. Iäkkäistä puista tammet, metsälehmukset, vaahterat ja vuorijalavat ovat menestyneet parhaiten. Vuojaella kasvavia tuontihavupuita ovat muun muassa siperianpihta, makedonianmänty ja sembramänty. Nuorempaa istutusperua edustavat kanadantuija, okakuusi ja okakuusi.

Runsain jäkälä Vuojaen puiden rungoilla on vihertävänharmaa, 3-4 cm pitkä risarustojäkälä. Kostealla säällä puiden rungoille antaa ruosteenpunaisen värin Trentepohlia-suvun viherlevä.

Vuojaen kartanon pihalla on joitakin vanhoja pensaita, jotka saattavat hyvinkin olla peräisin kartanoajalta, muun muassa siperianhernepensas, kanadalainen aitaorapihlaja, venäläinen rusokuusama, amerikkalainen isotuomipihlaja ja kaakkoiseurooppalainen pihasyreeni. Vuojaen maisemissa kasvavia pensaskasveja ovat viitapihlaja-angervo, purppura-angervo, koiranheisi ja terttuselja.

Lähteet

Kotiseutumme Eurajoki XV. Eurajoen kotiseutuyhdistys ja Eurajoen kunnan kirjasto- ja kulttuurilautakunta, Kokemäki 1998.

Kohteet

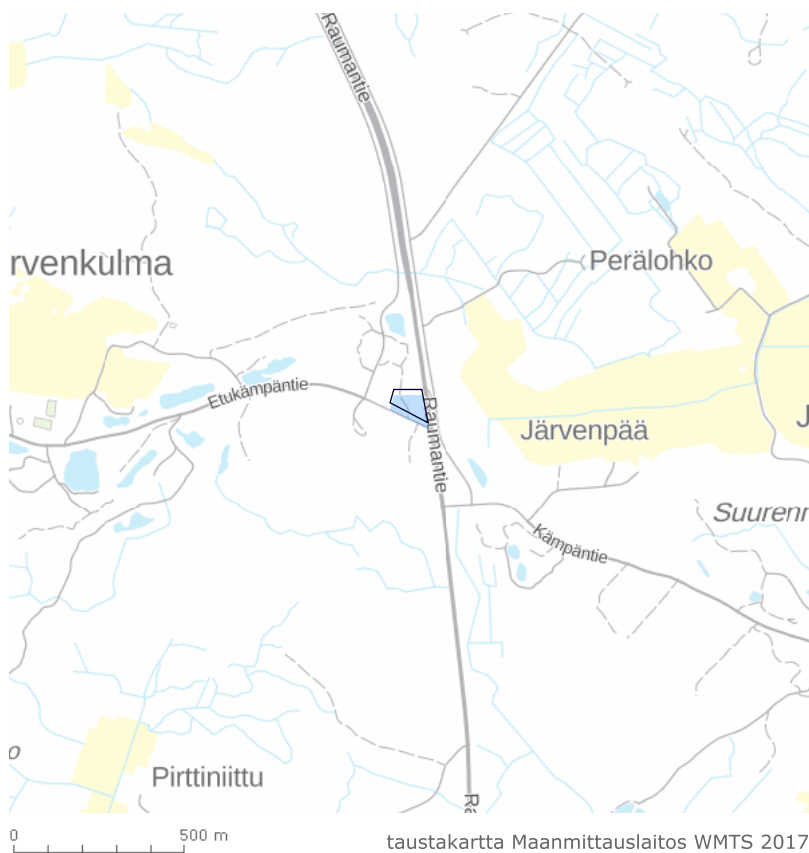
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Etukämpä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 23.9.2022

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Irjanne
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

metsäkämpät ·

Kuvaus

1900-luvun alkupuolella Vuojoen kartanolla oli yksityinen 23 kilometriä pitkä metsärata puunkuljetusta varten. Etukämpän rakennus toimi vuodesta 1914 metsämiesten majatalona ja kämpänhoitajan asuntona. Rakennus on siirretty kauemmaksi tiestä ja sisustettu kahvilaksi.

Arviointi

Harvinainen, Vuojoen kartanon historiaan liittyvä metsäkämpä.

Arvot:

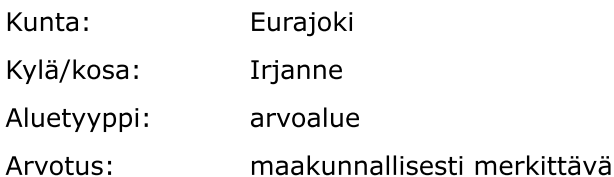
historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus

maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

metsänvartijan tilat · metsästysmajat ·

1800- ja 1900-luvun vaihteessa Pinkjärven rantaan rakennettu huvilamainen rakennus on alkuaan ollut Vuojoen kartanon metsästysmajana, myöhemmin metsänvartijan tilana. Metsätaloustyö alueella on loppunut ja rakennus toimii retkeilijöiden vuokrakämppänä.

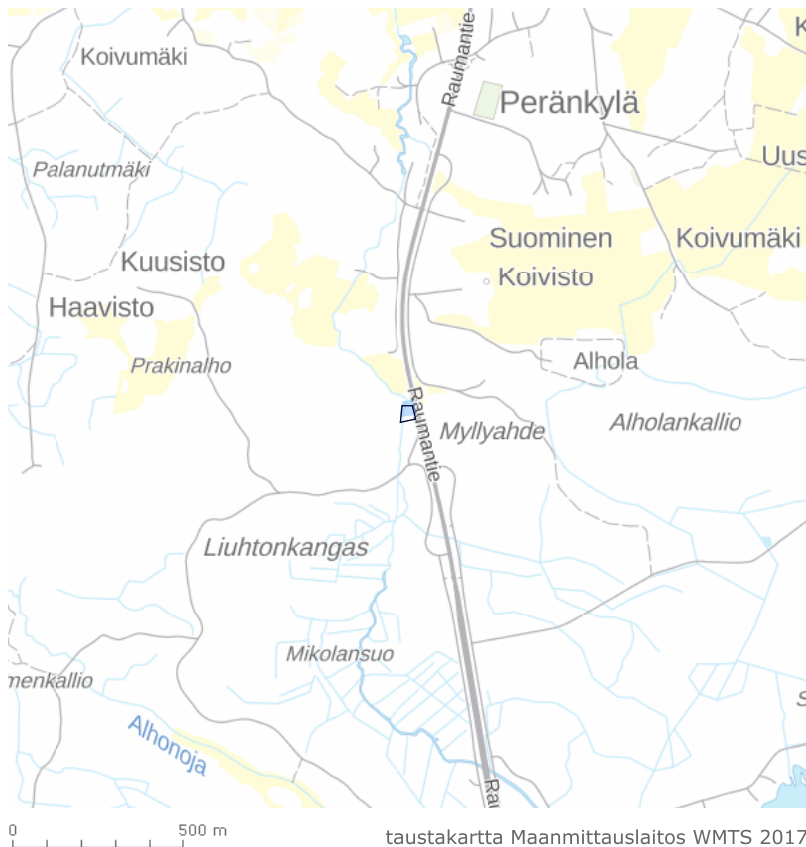
Edustavaa vapaa-ajan rakentamista 1800- ja 1900-luvun vaihteesta.

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Peränkylän voima-asema

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Perä (Luvia)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

voima-asemat ·

Kuvaus

Peränkylässä on ollut mylly ja ilmeisesti myös saha jo 1600-luvulla. Nykyisin paikalla on 1918 perustetun Luvian sähkösaakeyhtiön harmaakivinen voima-asema.

Arviointi

Harvinainen kivistä muurattu voima-asema 1900-luvun alusta.

Arvot:

historiallinen: teollisuuden historia

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus,

maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Peränkylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

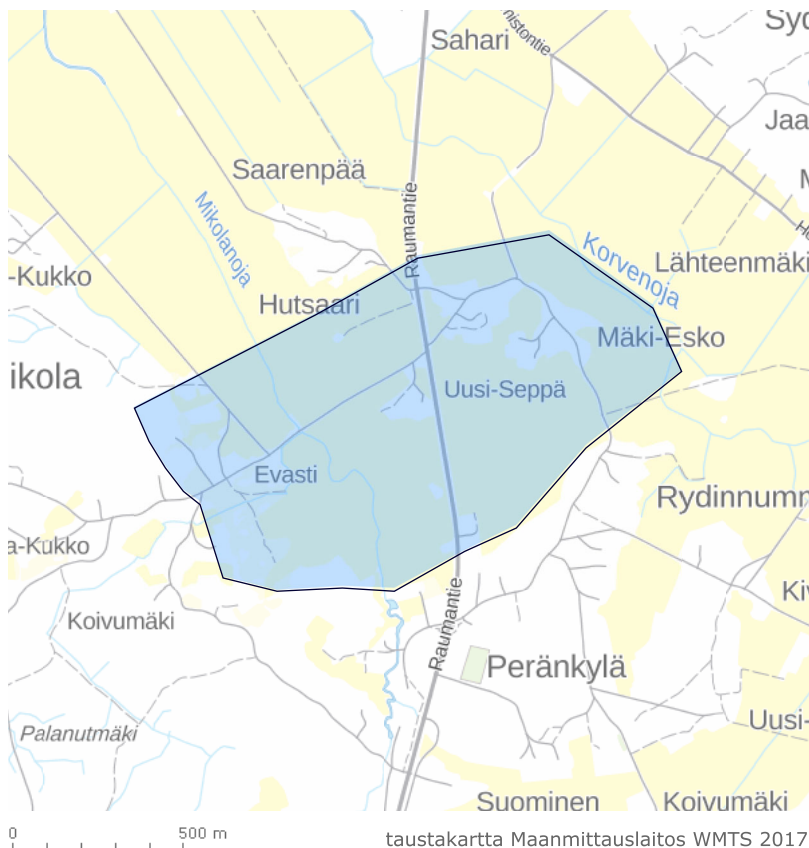
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Perä (Luvia)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kulkuväylät · kylämaisema · maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen
 päärakennukset · perinnemaisema · viljelysmaisema ·

Kuvaus

Myöhäiskeskiajalla suomalaisasutuksensa saanut kylä sijaitsee muinaisen Luvianlahden perukoilla. Asutus sijaitsee tasaiselta peltomaalta nousevilla saarekkeilla. Perinteistä rakennuskantaa on mm. Vanha-Eskon, Uusi-Sepän ja Mäki-Eskon tiloilla. Vanha-Eskon päärakennus on vuodelta 1854, pirttirakennus vuodelta 1927 ja kivinavetta vuodelta 1881. Uusi-Sepän päärakennus on rakennettu 1915 ja kivinavetta 1888. Vuosina 1846-70 tilalla toimi Peränkylän kellovalimo. Mäki-Eskon molemmat asuinrakennukset ovat 1800-luvulta ja kivinavetta vuodelta 1884. Mäki-Eskoa vastapäätä on Peränkylän entinen kansakoulu, joka on rakennettu 1800- ja 1900-luvun vaihteessa.

Raumantien länsipuolella sijaitsevassa Mikolankylässä on entisiä torppia ja mäkitupia kivikkoisten hakamaiseman ympäröimänä. Mikolan laitumet muodostavat valtakunnallisesti merkittävän perinnebiotoopin. Rakennettujen mäkien ympärillä avautuu laaja Luvianlahden kulttuurimaisema. Pohjanlahden rantatie kulkee kylien halki.

Arviointi

Tiiviisti mäenrinteeseen sijoittuvaa edustavaa rakennuskantaa ja katajaketoja historiallisen tien varrella.
 Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Arvot:
 historiallinen: asutushistoria, liikenteen historia, sosiaalishistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallinen: osa maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

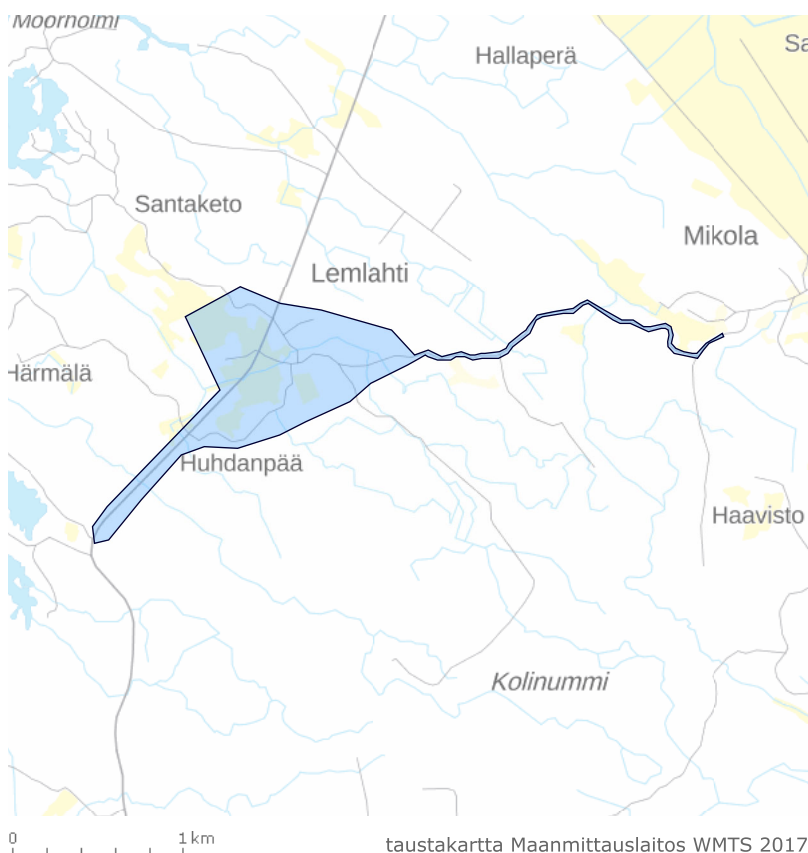
Lemlahden kylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Lemlahti (Luvia)
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kylämaisema · maatilat · torpat ·

Kuvaus

Lemlahti on myöhäiskeskiajalla syntynyt, tyypillinen kalastuksesta pääelantonsa saanut kyläyhteisö. Vanhassa kyläkeskuksessa on tiivis taloryhmä. Näistä Junnilan päärakennus on vanhimmilta osiltaan 1700-luvulta. Uuden tien länsipuolella on Pramin perinteinen rakennusryhmä. Eri puolilla kylää on pieniä torppia, mäkitupia, aittoja ja niittylatoja. Kuivalahden suunnassa on tien varressa hyvin säilynyt Fadervikin torpan rakennusryhmä. Lemlahden kylän peltoalat ovat pieniä. Vainiot, niityt ja hakamaat muodostavat kuitenkin arvokkaan pienijakoisen kulttuurimaiseman. Mielenkiintoinen on myös Mikolaan johtava vanha kirkkotie.

Arviointi

Pienipiirteinen kyläympäristö, jonka 1800-luvun rakennuskannassa rannikolle ominaisia piirteitä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus,

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kuivalahden kylä

Kuvateksti: Kuivalahden kylää
Kuvajäsen: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kuvateksti: Kuivalahden kylää
Kuvajäsen: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

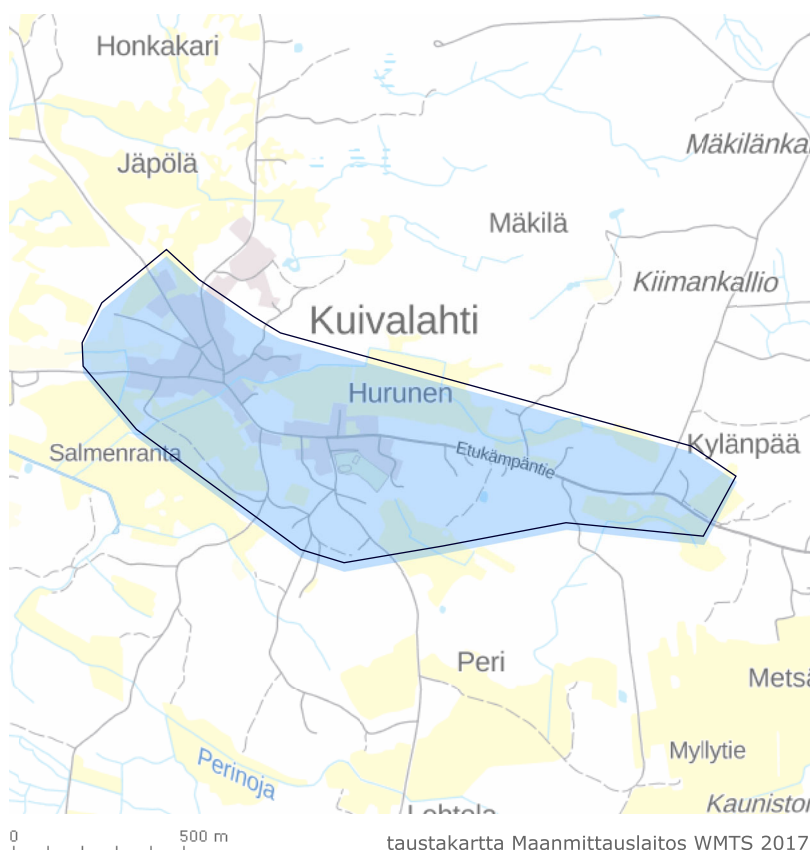
Kuvajäsen: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa

Kuvateksti: Kuivalahden kylää.
Kuvajäsen: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kuvateksti: Kuivalahden kylää.
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Kuivalahti
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

koulurakennukset · kylämaisema · kyläraitit · liikerakennukset · maatilat · seurantalot ·

Kuvaus

Kuivalahden kylä on säilyttänyt tiiviin rakenteensa ja se muodostaa omaleimaisen miljöön. Nuorisoseuratalo on tämän vuosisadan alusta, rukoushuone on valmistunut 1952 ja Kuivalahden kivikoulu vuonna 1955.

Arviointi

Eheä kylämiljöö vanhan rantatien tuntumassa.

Arvot:
 historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sivistyshistoria, aatehistoria,

sosiaalihistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Jaakolankulma

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Kuivalahti
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kalatalouden rakennukset · maatalousrakennukset · maatilat · pientilat ·

Kuvaus

Kuivalahden Jaakolankulman asutus muodostaa paikoin hyvää ympäristöä. Uusi-Jaakkolan pihapiiriin kuuluu 1800-luvun lopulla rakennetun päärakennuksen lisäksi kivinavetta 1900-luvun alusta sekä aittoja. Rannan tuntumassa on säilynyt joitain vanhoja kalastajataloja. Hyvin säilyneitä pihapiirejä ovat mm. Karrankulman, Niemelän ja Levokarin taloryhmät. Salmen pohjoisrannalla on säilynyt Luomelan vanha kalastajatalo.

Arviointi

Kalastuselinkeinoon sävyttämä kulttuurimaisema, jossa on hyvin säilyneitä taloryhmiä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sosiaalishistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvaluonnasta merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pihlauksen ja Uskalinmaan kalastajatilat

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Pihlaus
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kalatalouden rakennukset · pientilat ·

Kuvaus

Uskalinmaassa yhtenäisenä säilyneitä pihapiirejä on Kotirannan ja Pohjanrannan saaritorpilla ja Pihlauksenmaassa vanhaa rakennuskantaa on mm. Kivirannan, Leppäkarin ja Vaheenmaan pihapiireissä.

Arviointi

Perinteisiä kalastajatilat pihapiirejä Selkämeren rannalla.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sosiaalishistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Luvian kirkonkylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvateksti: Luvian kirkonkylä, kansakoulu
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Luvian kirkonkylä, kansakoulu
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti:
Kualaji:
Kuvaaja:
Kuvausaika:

Kirjasto
yksityiskohtakuva
Putkonen Lauri
2004

Kuvateksti:
Kualaji:
Kuvaaja:
Kuvausaika:

Kirjasto
yksityiskohtakuva
Putkonen Lauri
2004

Kuvateksti:
Kualaji:
Kuvaaja:
Kuvausaika:

Hautausmaa
yksityiskohtakuva
Putkonen Lauri
2004

Kualaji:
Kuvaaja:
Kuvausaika:

yleiskuva
Niina Uusi-Seppä
14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvateksti: Luvian kirkonkylä, vas. Lahti 4
 Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Luvian kirkonkylä, Lahti
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Luvian kirkonkylä, Lahti
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 14.10.2022

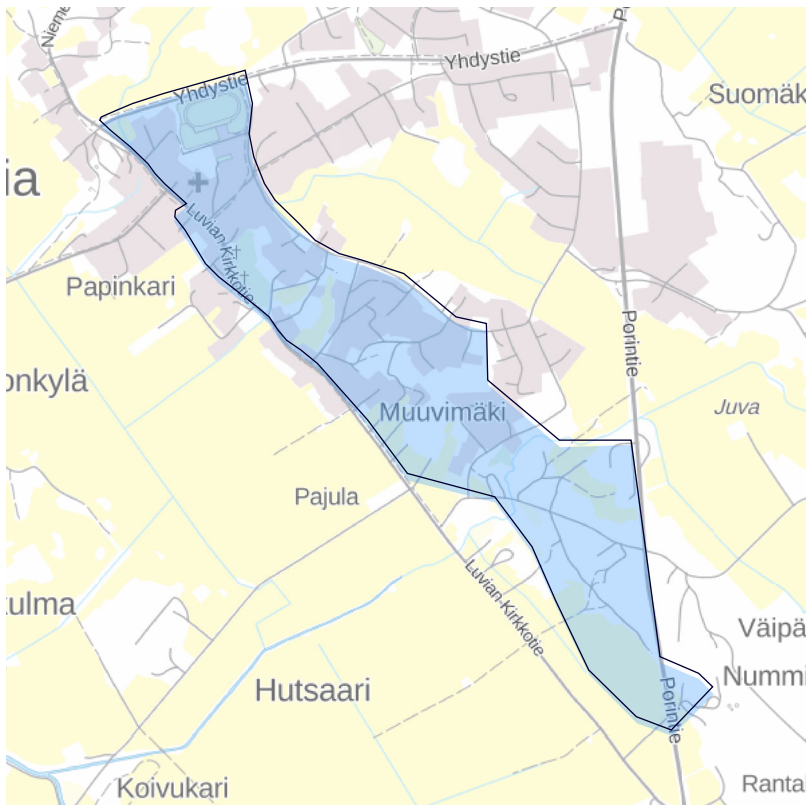
Kuvateksti: Tasalan seurojentalo
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Tasalan seurojentalo
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Tasalan seurojentalo
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Sittlahti (Luvia)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

hautausmaat · kirkkomaat · kirkkorakennukset · koulurakennukset · kyläkeskukset · maatilat · mautilojen
päärakennukset · seurantalot · siunauskappelit · torpat ·

Kuvaus

Luvian kirkonkylä on säilyttänyt varsin hyvin perinteisen luonteensa. Kyläraitin varrella on yksittäisinä kohteina seurojentalo, kirkko, siunauskappeli, koulu sekä Lahden rakennusryhmä.

Seurakunnan nykyinen kirkko rakennettiin vuosina 1908-1910 arkkitehti Josef Stenbäckin suunnittelemana. Malliltaan kirkko on tornillinen ristikirkko. Rakennusmateriaalina on käytetty paikallista punertavaa hiekkakiveä, joka on lohkottu karkeiksi kvaadereiksi ns. squared rubble -menetelmällä. Julkisivujen käsittelyssä ja yksityiskohdissa on havaittavissa kansallisromanttisia piirteitä. Kirkkosalia kattaa teräsbetoniholvi. Kirkko sijaitsee hallitsevalla paikalla kirkonkylän keskustassa. Kyläraitin puolella kirkkomaata rajaa kivimuuri, jossa on vielä renkaat hevosten kytkemiseksi. Porttirakennus on hiekkakiveä.

Kun Luvian nykyinen kirkko rakennettiin, purettiin samalla vanha, vuonna 1745 rakennettu pitkäkirkko. Vanhan kirkon oli suunnitellut Tuomas Ravonius. Puretun kirkon hirsistä rakennettiin 1911 siunauskappeli entisen kirkon paikalle. Kappeli on alkuperäistä kirkkoa pienempi, mutta sen sisätilassa on aistittavissa selvä 1700-luvun tunnelma. Vanhan kirkon maalauskoristeinen tynnyriholvi kattaa sisätilaa. Kappeliin on koottu myös vanhan kirkon esineistöä. Kappelin ympärillä on vanha hautausmaa, jolla on mm. J.C. Gripenbergin uusklassillinen hautamonumentti 1800-luvun alusta.

Tasalan seurojentalo on 1920-luvun lopulta. Klassistisia tyylipiirteitä omaava hirsirakennus sisustuksineen on arkkitehti Antero Pernajan suunnittelema kokonaistaideteos.

Kyläraitin varrella sijaitsee Luvian vanha kansakoulu, joka on aloittanut toimintansa jo vuonna 1882. Vanha koulurakennus on säilyttänyt ulkoisesti vuoden 1916 asunsa. Koulua vastapäätä on Lahden edustava pihapiiri, jossa paritupatyypinen päärakennus on 1800-luvun lopulta. Hautausmaata vastapäätä oleva entinen kirjasto on valmistunut 1911.

Kirkonkylän kaakkoispuolella ovat, tiheästi rakennetut Löytyn ja Väipäreen kylät on asutettu pysyvästi myöhäiskeskiajalla samoin kuin muutkin Luvian vanhat kylät. Nykyisin Löytyn kylä on kasvanut yhteen kirkonkylän ja Väipäreen kylän kanssa. Vanhaa rakennuskantaa on mm. Isosookarin ja Ylipuosin pihapiireissä.

Arviointi

Kirkon, koulun, seuratalon ja vanhojen asuinrakennusten muodostama kokonaisuus. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden, kaupankäynnin ja liikenteen historia, sivistyshistoria, aatehistoria, hallintohistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallinen: osa maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Hanninkylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

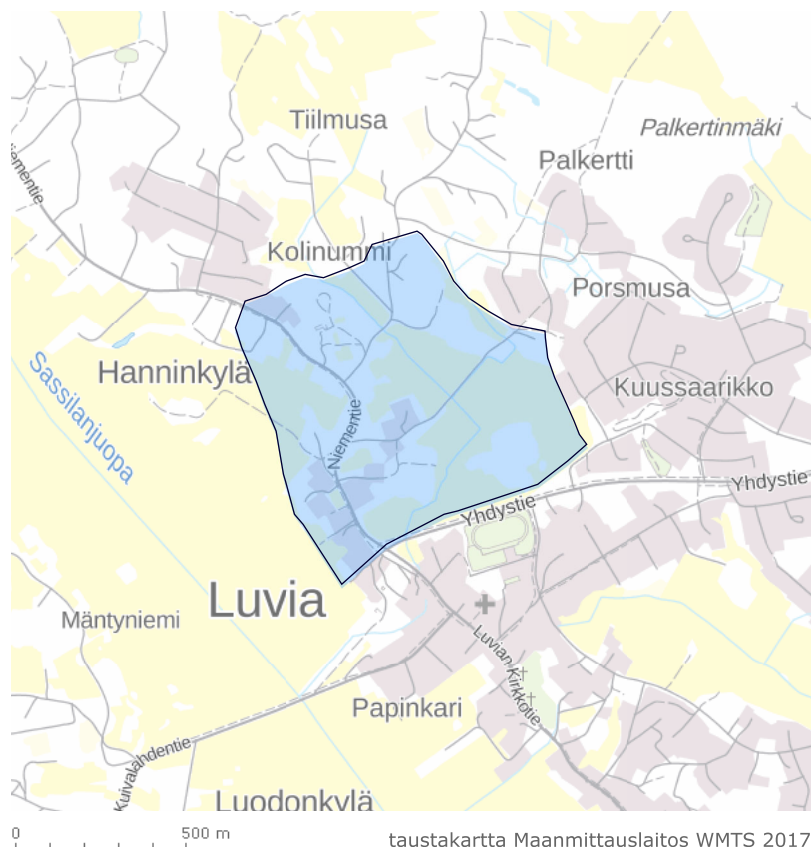
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvateksti: Hanninkylää
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Hanninkylästä.
 Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Lauri Putkonen
 Kuvausaika: 2004

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Hanninkylä (Luvia)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen
 päärakennukset · mamsellimyllyt · museorakennukset · viljelysmaisema ·

Kuvaus

Pohjanlahden rantatien varrella sijaitsevan Hanninkylän asutus periytyy myöhäiskeskiajalta. Kylämaisema rakentuu Pullin rakennusryhmästä ja Revälin mäestä, työväentalosta ja sen ympärillä olevista entisistä mäkituvista sekä Uusi-Lankin rakennusryhmästä, jonka päärakennus on vuodelta 1876 ja toinen asuinrakennus samalta ajalta. Tilalla on lisäksi aittoja ja mamsellityyppinen tuulimylly. Vähä-Ruutin tilan päärakennus lienee 1700-luvulta ja toinen asuinrakennus 1800-luvulta. Pullin tila kuului 1629 vapaaherra Nils Bielkelle lahjoitettuihin maihin. Lahjoitus peruutettiin reduktion yhteydessä 1683, jolloin siitä muodostettiin kruunutila. Vuonna 1768 se ostettiin perintötilaksi ja on siitä lähtien ollut talonpoikaisessa omistuksessa. Miltei umpeen

rakennetussa pihapiirissä on vuonna 1846 rakennettu päärakennus, joka korotettiin 1932 keskiosastaan kaksikerroksiseksi. Päärakennuksen vieressä oleva pirttirivi on myös vuodelta 1846. Pihan perällä oleva puotirivi sekä takapihaa rajaavat talousrakennukset ovat 1800-luvun puolivälistä.

Työväentalo on alunperin raittiusseura Wellamon rakennuttama. Työväenyhdistys osti talon vuonna 1907 ja laajensi sitä rakentamalla salin ja näyttämön.

Luvian kotiseutumuseo toimii Lehden tilalla, jolle on vanhan asuinrakennuksen ja saunan yhteyteen siirretty entinen pitäjänmakasiini sekä vanha rantahuone. Hanninkylän tasapainoiseen maisemakuvaan liittyy kyläkeskuksesta hieman erillään sijaitseva Mäki-Nissin vanhan talonpoikaistilan rakennusryhmä, jossa päärakennus on pitkää paritupatyyppiä.

Arviointi

Monipuolista rakennuskantaa sisältävä kyläkokonaisuus vanhan maantien varrella. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, liikenteen historia, aatehistoria, sosiaalihistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: osa maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Luodonkylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

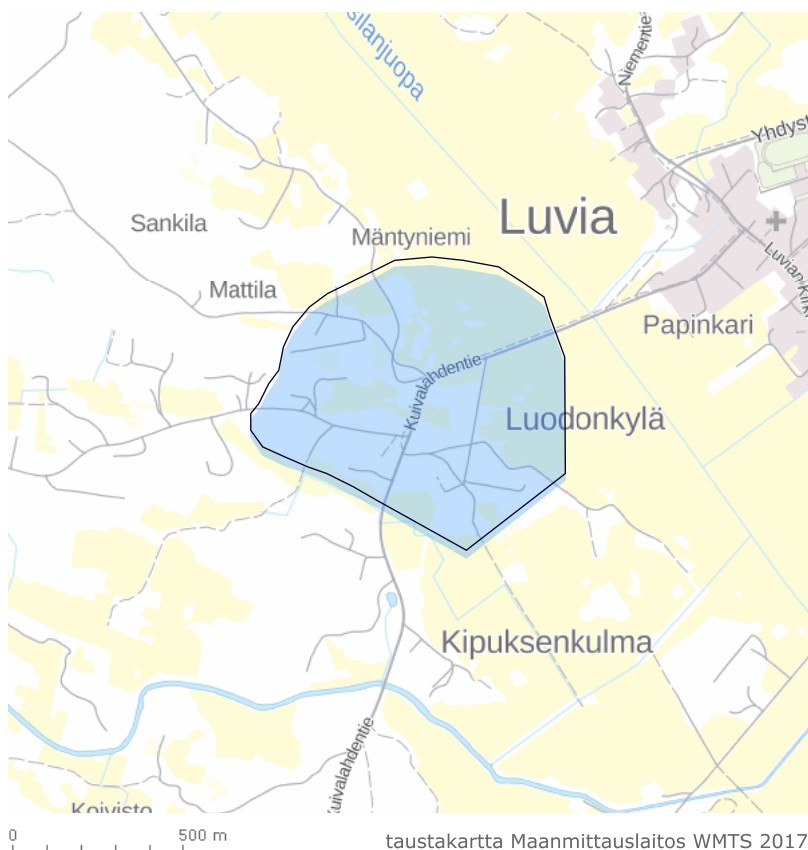
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Luodonkylä (Luvia)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen päärakennukset · vilja-aitat · viljelysmaisema ·

Kuvaus

Luodonkylän tiivis asutus liittyy kiinteästi Luvianlahden kulttuurimaisemaan. Kuten kylän nimikin osoittaa, on se muinoin ollut mantereesta erillään oleva saari. Tämä kylän alkuperä välittyy tänäänkin sen maisemallisesta asemasta peltomeren rannalla.

Tommilan tilan jugendtyylinen päärakennus on vuodelta 1910. Lisäksi pihapiirissä on riviaitta todennäköisesti 1800-luvulta. Laitakarintien toisella puolella on aitta, kellari kellarihuoneineen sekä mallasaitta.

Kartanon tila (Norrby gård, Luodon kartano) on entinen sotilasvirkatalo. Kartanon talouskeskus muodostuu neljästä pihapiirin rakennuksesta, päärakennuksesta, navetasta, aitasta ja leivintuvasta.

Kuivalahdentien itäpuolella on Heinilän tila, joka lahjoitettiin Nils Bielkelle 1629, lahjoitus peruutettiin 1686, muodostettiin ratsutilaksi ja ostettiin perinnöksi 1758.

Uusrenessanssityylinen päärakennus on vuodelta 1879. Pihapiirissä on toinen pienempi asuinrakennus 1800-luvulta, se on siirretty paikalle 1930-luvulla sekä vanha aittarivi, jonka päädyssä on vellikello. Kivinavetta on vuodelta 1889. Pitkä koivukuja johtaa maantieltä pihaan.

Arviointi

Edustavaa 1800-1900-lukujen vaihteen rakennusperintöä tiiviissä kylämiljöössä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalihistoria,

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: osa maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Laitakari

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Luodonkylä (Luvia)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

piensatamat · sahateollisuus · tanssilavat · veneveistämöt ·

Kuvaus

Vanha veistämö- ja satamapaikka, jonka maastossa on vielä havaittavissa menneiden toimintojen jäljet. Niemen toisella puolen on merimerkkinä käytetty Laitakarin sahan savupiippu ja sen vierellä mutterinmuotoinen tanssilava. Sahan muut rakenteet on purettu. Niemeen johtavan tien varrella on joukko vanhoja asuinrakennuksia. Alueella on nyt pienvenesatama ja se on myös Kaljaasi Ihanan kotisatama.

Arviointi

Historiallinen veistämö- ja satamapaikka, jossa pienvenesatama ja tanssilava.

Arvot:

historiallinen: teollisuuden, kaupankäynnin ja liikenteen historia, kulttuurihistoria
 rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen kerroksisuus
 maisemallisesti merkittävä.

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Furuholmin kalastustila

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Luodonkylä (Luvia)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

pienilat · torpat ·

Kuvaus

Luodonkylästä lähtevän tien varressa, salotaipaleen takana, on jo 1730-luvulta asti asuttu Furuholmin kalastustila, joka on jaettu kolmeen osaan: Furuholm, Furuholm II ja Museoranta. Kunkin talon pihapiirissä on talousrakennuksia, mm. hirsipintaisia aittoja. Sopusuhtaisen rakennusryhmän täydennykseksi on tehty kohtuullisesti ympäristöön sopiva hirsihuvila. Etelään viettävä rinne ja liittyminen lahdelmaan korostaa rakennusryhmän merkitystä maisemassa.

Arviointi

Perinteisen asunsa säilyttäneitä kalastustiloja.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen
todistusvoimaisuus,
maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

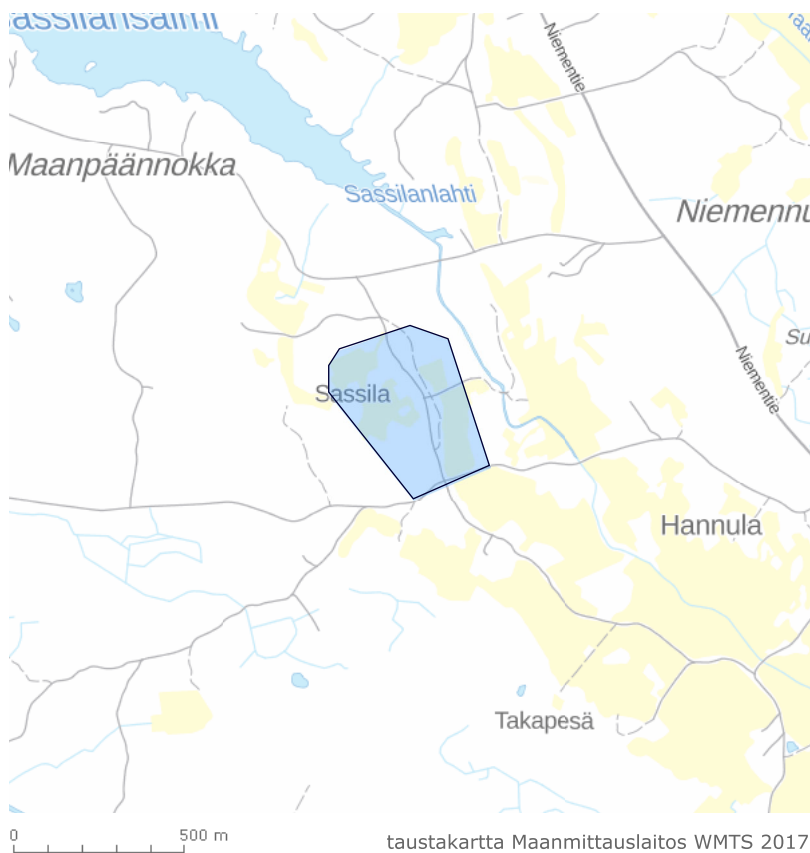
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Sassilan tila

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Sassila (Luvia)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen päärakennukset · vilja-aitat ·

Kuvaus

Sassilansalmen (Luvian lahden) eteläpuolella on Sassilan pihapiiri, johon kuuluu kaksi uusrenessanssityylistä, hyvin säilynyttä asuinrakennusta ja joukko talousrakennuksia. Sassilan tila on käsittänyt laajoja alueita Luvian saaristossa.

Arviointi

1800-luvun talonpoikainen pihapiiri.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalihistoria,

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

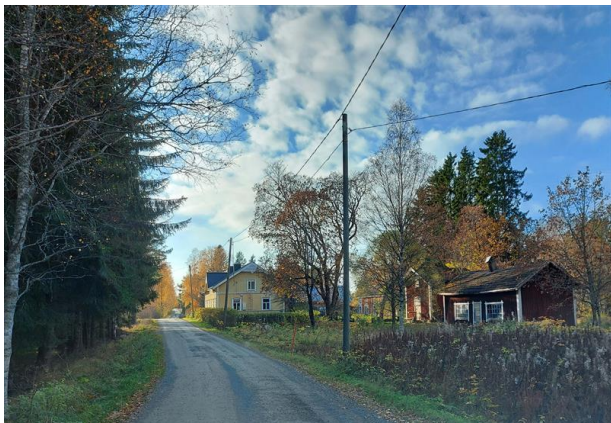
maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Niemenkylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 14.10.2022

Kuvateksti: Nimenkylä
 Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

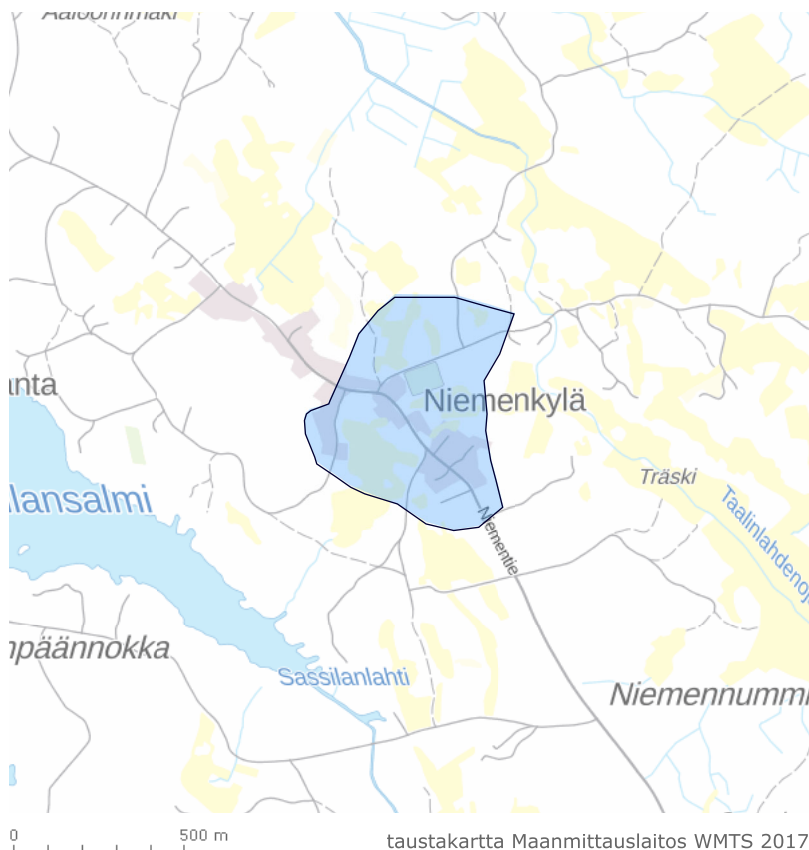
Kuvateksti: Niemenkylä, virstanpylväs
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Niemenkulä, kansakoulu
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Niemenkylä
 Kuvalaji: yksityiskohtakuva
 Kuvaaja: Putkonen Lauri
 Kuvausaika: 2004

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Niemi (Luvia)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

koulurakennukset · kyläraitit · maatilat · maatilojen päärakennukset ·

Kuvaus

Niemenkylän asutus periytyy myöhäiskeskiajalta ja oli alkuaan ruotsalaista uudisasutusta. Lankoorintien varrella asutus on säilyttänyt hyvin perinteiset piirteensä. Kylän keskustassa on entinen kansakoulurakennus, joka on rakennettu vuoden 1907 jälkeen. Joopin rakennusryhmä sijaitsee tienmutkassa neliömäisen pihan ympärillä. Päärakennus lienee 1800-luvun alkupuolelta, myöhemmin sitä on korotettu. Toinen asuinrakennus lienee samanikäinen. Päärakennuksen takana on taloon kuulunut huvilamainen asuinrakennus 1800-luvun lopulta. Joopia vastapäätä on Lampon rakennusryhmä, jonka molemmat paritupatyyppiset asuinrivit ovat vuodelta 1870. Kapean kylätien varrella sijaitsee Elomaan tilan rakennusryhmä, jossa päärakennus on vuodelta 1890.

Arviointi

Perinteisen rakennuskantansa säilyttänyt rannikkokylä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sivistyshistoria, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

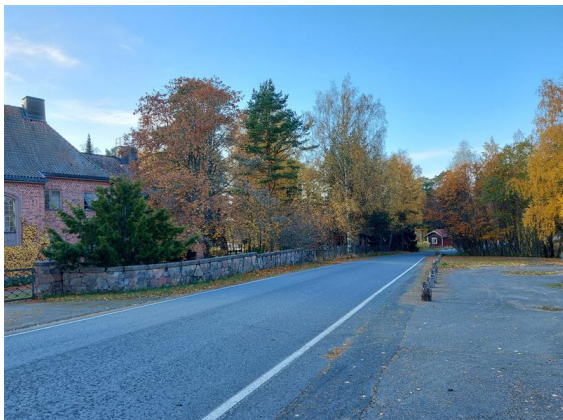
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

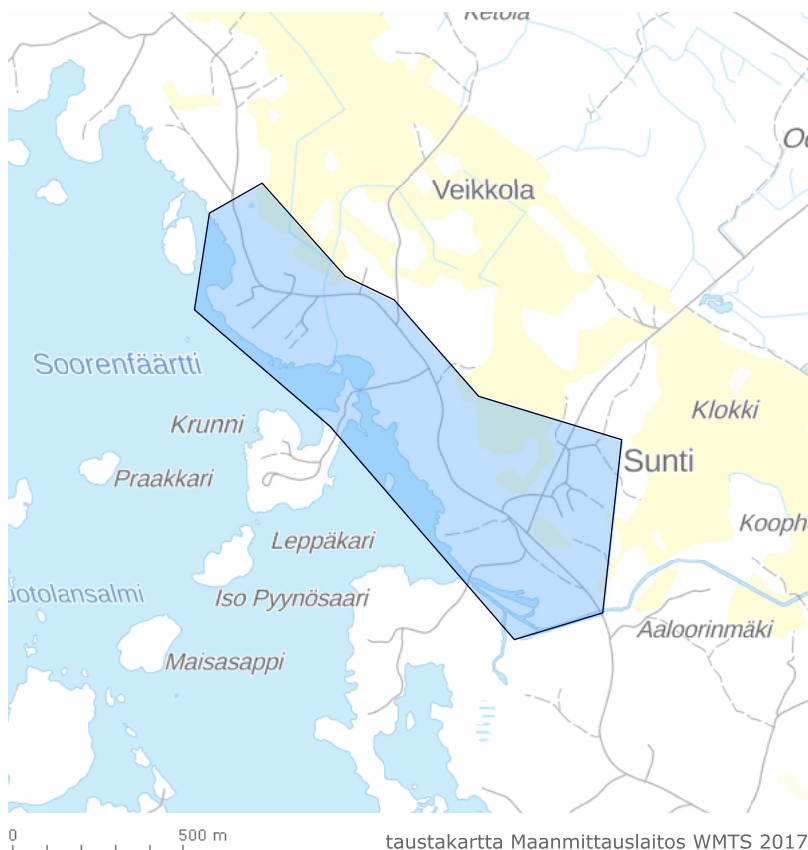
Suntin kartanon ympäristö

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 27.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 27.10.2022

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Niemi (Luvia)
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

huvilat (omakotitalot) · kartanot
(maatilat) · kesähuvilat · maatalousrakennukset · maatilat ·

Kuvaus

Lankoorintien varrella on poikkeuksellisen edustavaa huvilarakentamista. Kylä on muodostunut Suntin kartanon ympärille. Tila lahjoitettiin Nils Bielkelle 1629 ja peruutettiin 1683 samoin kuin Pullin kartano. Perintötilaksi Sunti ostettiin 1700-luvun lopussa. Kartanon päärakennus paloi 1926, mutta sen ympäristössä on säilynyt mm. pehtoorintalo, talousrakennuksia ja vanhan kartanokulttuurin jäljet.

Tilan vieressä oleva Petrellin huvila on norjalaisen arkkitehdin A. Arnebergin suunnittelema tiilinen huvilarakennus vuodelta 1916. Arneberg on yleisemmin tunnettu yhtenä Oslon kaupungintalon suunnittelijoista. 1950-luvun alkupuolella rakennettu luonnonkivialta ympäröi puiston keskellä olevaa rakennusta.

Villa Wanda on arkkitehti Torkel Nordmanin suunnittelema, vuonna 1928 valmistunut huvila ja hieman etäämmällä kyläkeskustasta sijaitseva Soode on 1910-luvulla rakennettu puinen rantahuvila entisen Kravisuun torpan paikalla. Huvilan vieressä on Sooden vanha veistämöpaikka. Viimeksi Juseliuksen veistämöllä tehtiin Looraproomuja ja korjailtiin muita aluksia 1900-luvun alussa.

Arviointi

Edustavaa huvila-arkkitehtuuria 1900-luvun alusta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalihistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

Lankoorin torpat

Kunta:	Eurajoki
Kylä/kosa:	Niemi (Luvia)
Aluetyyppi:	arvoalue
Arvotus:	maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

pientilat · torpat ·

Kuvaus

Lankoorissa on säilynyt varsin tiivis joukko pieniä rannikon elinkeinojen synnyttämiä asuintupia, mm. Vantamo (ent. Wahlroos, rak. 1889), Nilkku (1800-luvun alusta, asuttu jo 1700-luvun alussa), Rantamäki, Niittumäki ja Ranta-Jouppi, jossa on uusrenessanssityylinen, kookas päärakennus, vanha pakarirakennus, kaksi aittariviä ja kauniisti neliömuotoon rakennettu pihapiiri. Taloon on muutettu Porin palon jälkeen 1854. Koivuniemessä on erittäin yhtenäinen ja tyypillinen kalastus- ja viljelytilan rakennuskanta.

Arviointi

Rannikkoseudun kalastustiloja 1800-luvulta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus
maismallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Luvian sisäsaaristo

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 18.8.2011

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Sassila (Luvia)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kesähuvilat · pientilat · torpat ·

Kuvaus

Luvian saaristo on muodostanut laajan asuinyhteisön. Sekä ympäristö että elinkeinot ovat monella tavalla muuttuneet perinteisestä. Saaristolaistiloilla alettiin kalastuksen rinnalla harjoittaa turkistarhausta heti sotien jälkeen. Useat sisäsaariston saaret on liitetty tieyhteyksin mantereeseen ja etenkin näissä saarissa on rakennuksia uusittu.

Säilyneitä vanhoja pihapiirejä ovat vielä mm. Hyviluoto samannimisen saaren itärannalla ja Takskeri saman saaren länsirannalla. Munttuseri Aspiskerin saarella ja Luotola Kolmihaarassa.

Norjalainen arkkitehti Arneberg, joka suunnitteli Petrellin huvilan, suunnitteli myös Ebba Bækkevoldin huvilan Katavamaahan kalastustorpan maille. Huvila rakennettiin vuonna 1922. Rakennus on suunnittelijan taustasta johtuen norjalaisvaikutteinen, julkijulkisivuja on käsitelty muinaisskandinaaviseen, kansallisromanttiseen sävyyn. Julkisivut on laudoitettu hirsirakennusta muistuttaen ja rakennus on säilytetty tummaksi. Julkisivujen yksityiskohtien lisäksi myös sisätilat puolipaneleineen, hyllyineen ja tulisijoineen ovat säilyneet. Saunarakennus on tehty päärakennuksen henkeen.

Arviointi

Sisäsaariston kalastustorppia ja edustava, arkkitehdin suunnittelema huvilarakennus. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Luvian ulkosaaristo

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 18.8.2011

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 18.8.2011

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 18.8.2011

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 18.8.2011

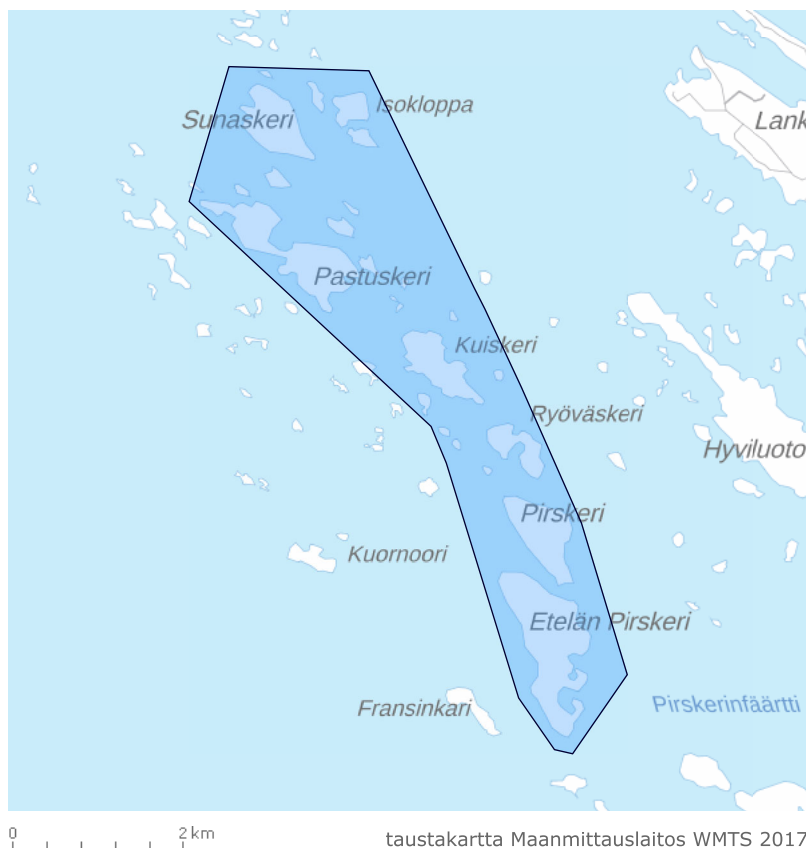
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 18.8.2011

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 18.8.2011

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 18.8.2011

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Väipäre (Luvia)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

luotsituvat · merivartioasemat · pientilat · torpat · yhdistystalot ·

Kuvaus

Pirskerinfäärtin ulkopuolella sijaitsevan saariketjun rakennuskanta on säilynyt muutoksilta sisäsaaristoa paremmin. Saaria ei ole myöskään jaettu siinä määrin kuin lähellä mannerta. Ehyitä vanhoja pihapiirejä ovat mm. Isokloppa, Takholmin Nordberg, Pohjan Pirskeri, Etelän Pirskerin Saaristo ja Haapaniemi sekä saaren eteläpäässä Meri-Rounoorissa (Ulko-Rounoori) sijaitsevat vierekkäiset tilat.

Suurten ulkosaarten rakennuskantaan kuuluvat myös uudempi Pirskerin merivartioasema ja viereinen SSP:n purjehdusseuran maja.

Arviointi

Ulkosaariston kalastus- ja luotsitiloja. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sosiaalhistoria, kulttuurihistoria
 rakennushistoriallinen: edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus
 maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Säpin majakkasaari

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 27.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 27.10.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 27.10.2022

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Sassila (Luvia)
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

majakanvartijoiden talot · majakat (turvalaitteet) · majakkamestareiden talot · majakkarakennukset ·

Kuvaus

Noin 30 metriä korkea Säpin majakka rakennettiin vuonna 1873 arkkitehti A.H. Dalströmin laatiman suunnitelman mukaan. Tiilinen torni on 1930-luvulla betonoitu. Majakan kanssa samassa pihapiirissä on vastakkain majakkamestarin talo ja pienempi majakanvartijoiden talo, jossa on kaksi asuntoa.

Hirsimakasiini, lato, sauna ja puuvaja sijaitsevat ympäristössä. Majakasta länteen rannalla sijaitsee luotsitupa, jossa on hirsirakenteinen näkötorni ja betoninen vesisäilö. Pihapiirissä on talousrakennus ja rannassa uudempi hirsisauna. Majakasta luoteeseen sijainneen, ja vuonna 1852 rakennetun edellisen majakan perustukset ovat vielä näkyvissä.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä majakkayhdyskunta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, liikenteen historia, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

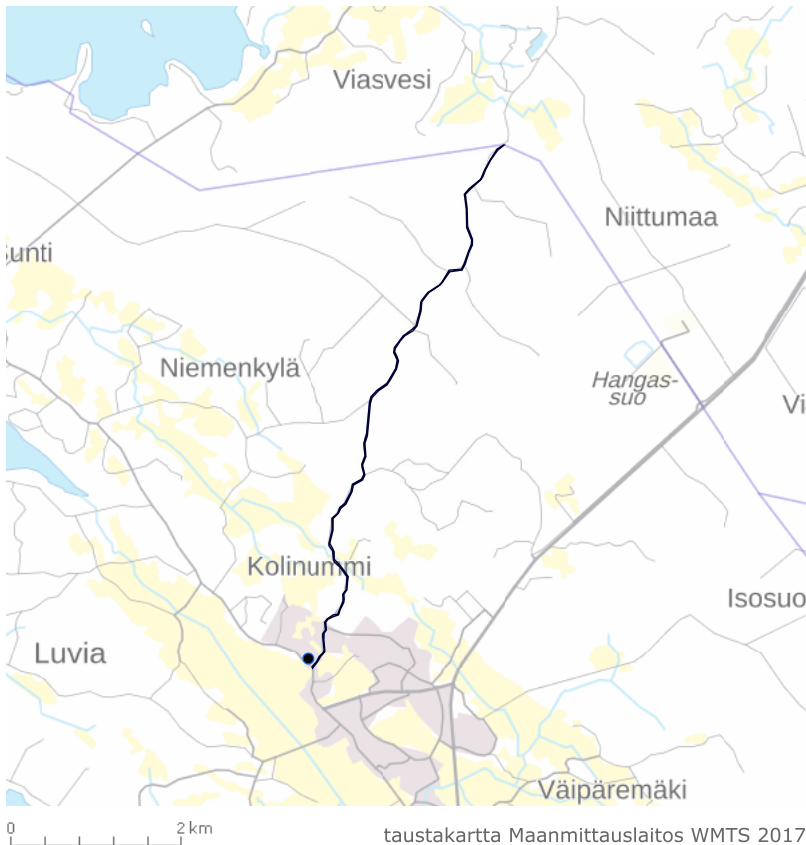
maisemallinen: Kauas näkyvä merimerkki, osa Selkameren kansallispuistoa

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Hanninkylä - Vanha Porintie

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Hanninkylä (Luvia)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Hanninkylän asutus on peräisin myöhäiskeskiajalta.

Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Eurajoelta postilinja jatkui Nakkilan Masian, Ulvilan, Porin, Söörmarkun ja Ahlaisten kautta Merikarvialle ja edelleen Pohjanmaalle. Luvian kautta Raumalle vievän tien mainitaan olleen postitienä vuodesta 1694 lähtien.

Kuvaus

Hanninkylästä tie jatkuu kohti Pietniemeä pääasiassa sankan metsän keskellä kulkevana Vanha Porintie -nimisenä soratienä. Hanninkylästä pohjoiseen lähdettäessä tien varrella on asutusta, mutta Vanha-Lankista Metsäkulmaan asti tiemaisema on melko autiota metsätaipaletta. Vanhaan tielinjaukseen on muutamissa kohdin tehty vähäisiä oikaisuja. Metsäisyydestä huolimatta tiemaiseman tekee vaihtelevaksi tien jatkuvat nousut, laskut ja mutkat.

Hanninkylän kuvaus muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen
Monipuolista rakennuskantaa sisältävä kyläkokonaisuus vanhan maantien varrella. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Vanha Porintie Hanninkylästä Luvian ja Porin rajalle on säilynyt muutamaa pientä oikaisua lukuun ottamatta hyvin vanhalla linjauksellaan.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Uusi-Lanki

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Irjanne - Etukämpä - Pinkjärvi

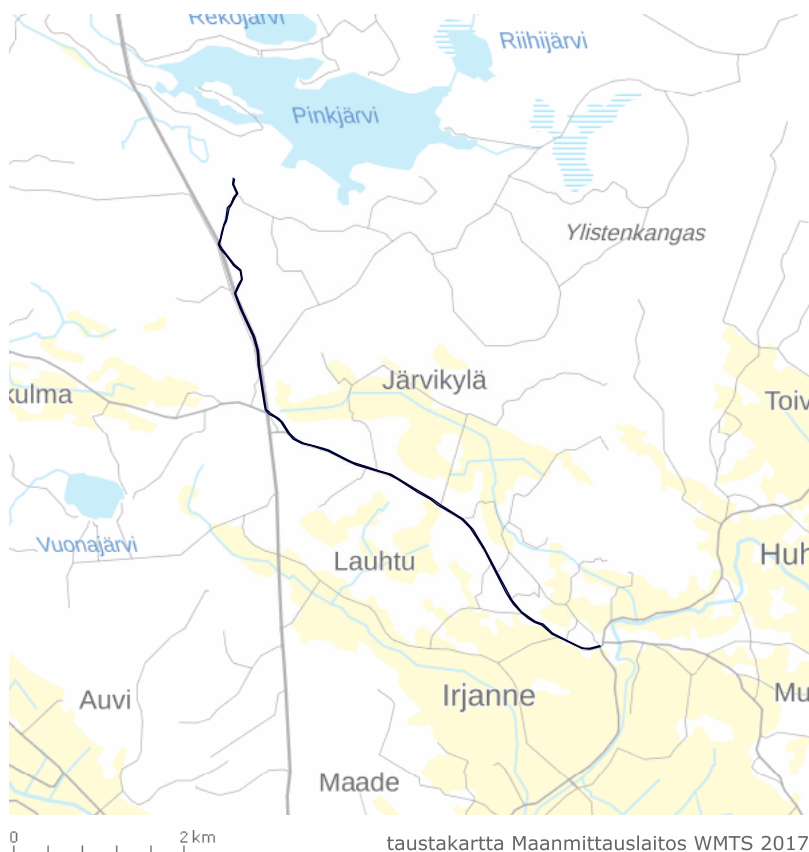
Kuvateksti: Kämpäntie kohti Irjannetta.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6803268 E 216986 Itään.

Kuvateksti: Tie Irjanteelta etuvasemmalla, tie Kuivalahdelle oikealla.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6803741 E 216262 Etelään.

Kuvateksti: Kämpäntie Irjanteelta saapuu Etukämpälle ja valtatie 8:lle.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6803663 E 216359 Itään.

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Irjanne
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Irjanteen kylä on peräisin varhaiskeskiajalta.

Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Eurajoelta postilinja jatkui Nakkilan Masian, Ulvilan, Porin, Söörmarkun ja Ahlaisten kautta Merikarvialle ja edelleen Pohjanmaalle. Luvian kautta Raumalle vievän tien mainitaan olleen postitienä vuodesta 1694 lähtien.

Kuvaus

Irjanteelta menee pohjoiseen vanha postitie, joka etenee Ulvilaan Luvian ja Porin kautta. Tämä tie on kulkenut Irjanteen keskustasta vanhaa, harjua pitkin kulkenutta erätietä kohti valtatie risteystä. Irjanteen keskustasta länteen päin lähdettyä tien eteläpuolella avautuu näkymiä viljelymaisemaan. Harjulla tien eteläpuolella on metsää, jonka seasta paikoin pilkottaa peltoaukeita. Pohjoispuolella on soranottoalueita. Tie vuoroin nousee, laskee ja mutkittelee eli tuntuu vanhalta tieltä. Valtatie 8:n risteyksestä vanha erätie on jatkunut kohti Luvian Kuivalahtea ja merta.

Rantatie jatkuu valtatie risteyksestä pohjoiseen kohti Luviaa ja on osittain tuhoutunut valtatie levennysten alle. Hieman ennen Yleisradioasemaa tie kääntyy itään hakkuuaukealle ja muuttuu huonokuntoiseksi metsätieksi. Yleisradioaseman jälkeen tie on jatkunut kohti pohjoista ja tästä on jäljellä enää heinittyvä kapea tieura. Tieura yhtyy Pinkjärvelle vievään pieneen, nimettömään tiehen, joka liittyy pohjoiseen vievään

Rajakalliontiehen. Pinkjärven lähistöllä tie kulkee mutkitellen metsän keskellä, kääntyy luoteeseen kohti valtatieta ja ylittää sen.

Inventoitu: 27.6.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Vanha tie on säilynyt Irjanteelta Etukämpälle asti sekä Pinkjärven lähistöllä vanhalla linjauksellaan.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Irjanne - Huhta

Kuvateksti: Rantatie Irjanteelta Huhtaan.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6800962 E 220333 Pohjoiseen.

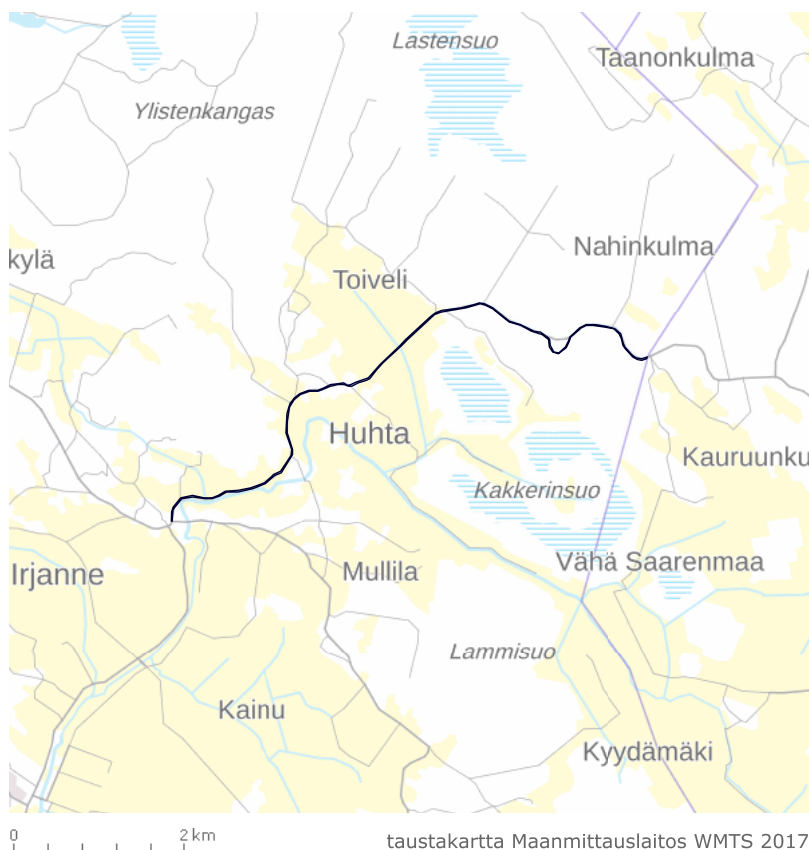
Kuvateksti: Sydänmaan, Eurajoen ja Huhdan
risteys. Irjanne.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6800941 E 220329 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Huhta, Eurajoki.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090721
Huomiot: N 6801810 E 221770 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Huhdan peltovainioita. Huhta,
Eurajoki.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090721
Huomiot: N 6802091 E 221710 Koilliseen.

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Irjanne
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Irjanteen kylä on peräisin varhaiskeskiajalta.

Laitilan, Rauman, Lapijoen, Eurajoen ja Leistikän kautta Ulvilaan mennyt rantatie on peräisin viimeistään myöhäiskeskiajalta. Pentti Papusen mukaan rantatietä ei korkeussuhteiden perusteella voi toisaalta ajoittaa 1300-lukua aikaisemmaksikaan. Irjanteen kylä on peräisin varhaiskeskiajalta. Kylässä on keskiajalla ollut uhrikirkkona toiminut kappeli. Rantatietä pitkin kulki osittain Turun ja Korsholman linnojen välinen hallinnollinen yhteydenpito. Tien huonokulkaisuudesta Ulvilan ja Korsholman välillä on mainintoja useissa lähteissä. Tämän vuoksi Pohjanmaalle matkattiin usein sisämaan Huovintien ja Kyrönkankaantien kautta.

Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Eurajoelta postilinja jatkui Nakkilan Masian, Ulvilan, Porin, Söörmarkun ja Ahlaisten kautta Merikarvialle ja edelleen Pohjanmaalle.

Kuvaus

Irjanteen keskustasta vanha tie jatkuu Huhdantienä Huhdan ja Euran Kiukaisten Panelian kautta Nakkilan Leistikään. Tie seurailee aluksi Eurajoen rantamia. Tieosuudella on asutusta vähän. Maisema koostuu tien pohjoispuolella loivasti kohoavista peltoaukeista ja etelässä virtaavasta Eurajoesta. Saharinkosken lähellä tien eteläpuolella on Ruikan mylly, jonka jälkeen tie kaartuu loivasti pohjoiseen. Asutusta on tiheämmässä lähestyttäessä Huhdan

kyläkeskustaa.

Saharinkoskelta tie jatkuu pohjoiseen Haapakorvenojan yli ja kaartuu Huhdan kylää lähestyttäessä koilliseen. Tie kulkee Huhdan pienen maalaiskylän halki, jonka jälkeen se kaartuu koilliseen Toivelin peltoaukean yli. Samalla Eurajoki kaartuu kaakkoon kohti Paneliaa ja Pyhäjärveä. Tie mutkittelee Huhdankankaan metsäisessä maastossa, jossa on jonkin verran korkeuseroja. Kunta vaihtuu Euraksi ja tie Paneliantieksi.

Inventoitu: 27.6.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Rantatie Irjanteelta Huhtaan on säilynyt linjaukseltaan erittäin hyvin.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Lähteet

Tieinventoinnin lähteenä on käytetty Pohjanlahden rantatie. Ratsupolusta rannikon matkailutieksi -julkaisun Pohjanlahden rantatie -artikkelia varten kerättyä vanhaa karttamateriaalia sekä muun muassa tie-, maakunta- ja paikallishistorioita.

Historiaosuuden lähteenä on käytetty osittain PAKKI-järjestelmän tietoja.

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Lapijoki

Kuvateksti: Lapijoen kolmiaukkoinen kivisilta vuodelta 1883. Museosilta.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080801

Huomiot: N 6793963 E 212494

Kunta: Eurajoki

Kylä/kosa: Lappijoki

Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Nykyisen Satakunnan maakunnan etelärajalla rantatie on saapunut Vermuntilaan valtatie 8:n suunnassa Ihodesta. Vuoden 1796 isojakokartan mukaan Ihodesta Vermuntilan Pekomäkeen on saapunut kangasmaastoa pitkin maantie. Varsinais-Suomesta on myöhäiskeskiajalla taivallettu Raumalle Vermuntilan, Unajan ja Kortelan kylien kautta kulkenutta tietä. Laitilasta on kuljettu Vermuntilan, Unajan ja Rauman kautta Lapijoelle

sekä edelleen Eurajoen kautta Nakkilan Leistikylään ja Ulvilaan jo keskiajalla.

Vuoteen 1676 asti Turun ja Vaasan välinen posti kuljetettiin pääasiassa Kyrönkankaantietä pitkin. Pohjanmaan posti kuljetettiin vuosien 1643 ja 1676 välillä Turusta Pöytyän kautta kulkenutta sisämaan reittiä pitkin Pohjanmaalle. Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Turusta oli myös suurempi postireitti Nousiaisten Nummen, Mynämäen Tursunperän, Laitilan Nästin ja Soukaisten sekä Ihoden kautta Unajaan ja Raumalle.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutiekseksi.

Kuvaus

Rantatie jatkuu Sorkan tienhaaran jälkeen valtatie 8:n eteläpuolella kohti Lapijoen kylää. Mikkolan ja Jaakolan talojen välillä valtatie 8:n kaakkoispuolella vanha tie kulkee ojan viertä yksityisalueella. Jaakolan jälkeen Raskintien ja Unkintien risteyksessä on siirtolohkare. Tie jatkuu Unkintienä noin 100 metriä Lapijoen museosillalle.

Inventoitu: 27.6.2008 ja 1.8.2008

Inventoijat: Mikael Lähteenmäki ja Jenny Alatalo (1.8.2008)

Lapijoen arviointi muualla PAKKI-tietokannassa:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, jonka osana on tiemuseosilta.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria

maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Lapijoki - Eurajoki kk

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Lapijoki
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Raumalaiset anoivat vuoden 1668 valtiopäivillä Eurajoen kirkolta Rauman kaupunkiin johtavaa tietä vaunutieksi. Olof Mörtin Lapijoen maakirjakarttaan vuodelta 1697 on merkitty Raumalta Taipaleen kylään saapuva ja Eurajoelle jatkuva tie. Tie on merkitty karttaan kaksoispisteviivalla. Tie Lapijoelta Linnamaalle päin on merkitty yksinkertaisella pisteviivalla. Eurajoen ja Rauman välinen tieyhteys lienee ollut 1600-luvun lopulla tärkeämpi kulkureitti kuin Linnamaan ja Vuojoen kautta kulkenut. Lapijoen ja Eurajoen kk:n välinen vanha tielinjaus on pahoin tuhoutunut valtatie 8:n liikennejärjestelyjen sekä teollisuusalueen rakentamisen vuoksi. Osa vanhaa tiepohjaa on havaittavissa teollisuusalueen koillisosassa Antinsillansuon pohjoispuolella ennen Luttan tietä. Tästä Eurajoen kirkolle asti vanha tielinjaus, joka on jo Christian Fabrellin vuoden 1777 isojakokartassa, on kuljettavissa.

Kuvaus

Lapijoen museosillalta tie jatkuu Juholantien kautta valtatie 8:lle. Tästä valtatie 8:n viereisen teollisuusalueen pohjoislaitaan asti Lapintien tuntumaan asti vanha tielinja on tuhoutunut valtatie 8:n liikennejärjestelyjen sekä teollisuusalueen rakentamisen vuoksi.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Vanha tielinjaus, joka on pääosin tuhoutunut valtatie 8:n liikennejärjestelyjen sekä Eurajoen teollisuusalueen rakentamisen vuoksi.

Arviointi

Vanha tielinjaus on pääosin tuhoutunut.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Lapijoki - Linnamaa

Kuvateksti: Rantatie valtatie 8:lta itään Lapijoella. Lapijoen museosilta kuvan soratien pohjoispuolella.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6794071 E 212327 Itään.

Kuvateksti: Rantatie Vanhatie-nimisenä valtatie 8:lta länteen Lapijoella.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6794071 E 212327 Länteen.

Kuvateksti: Lapijoki. Rantatie jatkuu Koivuniementielle ja kohti Linnamaata taloryhmän välistä.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6794379 E 211945 Länteen.

Kuvateksti: Maisemaa Eurajoen Väkkärästä Lapinjoen suistoon.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6797450 E 210375 Etelään.

Kuvateksti: Linnamaantie Eurajoella.
Linnaniityntie Liinmaan linnalle
kuvanottopaikalta länteen.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6798142 E 210845 Etelään.

Kuvateksti: Eurajoen Linnamaan koulu.
Vanha tielinja on jäänyt koulun
urheilukentän alle.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6798930 E 211677 Etelään.

Kunta: Eurajoki

Kylä/kosa: Linnamaa

Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Ensimmäisen kerran Eurajoki mainitaan historiallisissa lähteissä vuonna 1344. Irjanne sekä Haloinen ja Vilainen (jotka muodostavat nykyisen Eurajoen kirkonkylän) ovat Eurajoen suomalaisen eli vanhemman oikeuden kyliä. Koivuniemen, Väkkärän, Kaukenpielen, Linnamaan ja Vuojoen kylät ovat maksaneet veroa 1500-luvun puolivälissä ruotsalaisen oikeuden mukaan. Näiden kylien kautta on kulkenut vanha tielinjaus Fabrellin vuonna 1777 laatiman isojakokartan mukaan. Tie on tullut Kaukenpielestä kutakuinkin nykyisellä linjauksellaan Linnamaahan, josta se on kääntynyt Linnamaan koulun editse ja urheilukentän halki takaisin Linnamaantielle. Tästä Eurajoen kirkonkylään on mennyt useampi tie tai kulku-ura.

Eurajoen Liinmaan keskiaikainen linna on oletettavasti aikoinaan sijainnut pienellä saarella mantereen lähellä, mutta nyt linnanpaikka on osa manteretta. Lähteistä riippuen linna on ollut käytössä 1300-luvun loppupuolelta 1400-luvun alkuun.

Kuvaus

Rantatie jatkuu Lapijoen museosillan kohdilta pohjoiseen yli valtatie kohti Heinilää hetken Vanhatien soratienä. Heinilän kohdalla tie ylittää Alisenpääkosken (peruskartassa Alinenkoski) puukantisen palkkisillan, joka on valmistunut vuonna 1905. Sillan jälkeen tien molemmiin puolin avautuu avoin näkymä Lapinjoen kulttuurimaisemaan. Tie jatkuu kohti Väkkärää metsätienä kangasmaastossa. Koivuniemen kohdalla ovat laajat voimalinja-aukot. Asutusta tien varrella on harvakseltaan. Maasto Lapijoelta Väkkärään on loivasti kumpuilevaa ja maastoa myötäilevää.

Väkkärässä rantatien eteläpuolella avautuu Lapinjoen suistomaisemaan laaja avoin näkymä, jota hallitsee voimalinjat. Kaukenpielen kohdalla Linnamaan kylän lounaispuolella Linnaniityntie vie noin 1,5 kilometrin päässä olevalle Liinmaan linnalle. Väkkärän ja Linnamaan maisemassa on vuoroin peltoa ja metsää. Asuinrakennuksia on harvassa, mutta lähestyttäessä Linnamaan kyläkeskusta ja koulua asutusta on hieman tiheämmässä.

Inventoitu: 1.8.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki ja Jenny Alatalo (1.8.2008)

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Eurajoen Lapijoen ja Linnamaan välillä vanha tie on säilynyt hyvin vanhalla linjauksellaan.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Lapijoen museosilta

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Eurajoki kk - Irjanne

Kuvateksti: Eurajoki ja Kirkkotie.
Kuvalagi: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6798806 E 219181 Etelään.

Kuvateksti: Eurajoki ja Kirkkotie.
Kuvalagi: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6798806 E 219181 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Lavilan makasiini, Eurajoki.
Kuvalagi: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6797311 E 218521 Etelään.

Kuvateksti: Kirkkotie, Eurajoki.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6798992 E 219335 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Maisemapuu Maaden sillan itäpuolella.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6798999 E 219396

Kuvateksti: Kirkkotie Irjanteelta Eurajoelle.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6800894 E 220286 Etelään.

Kuvateksti: Irjanteen keskusta. Tie Huhtaan ja Leistikseen.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6800894 E 220286 Itään.

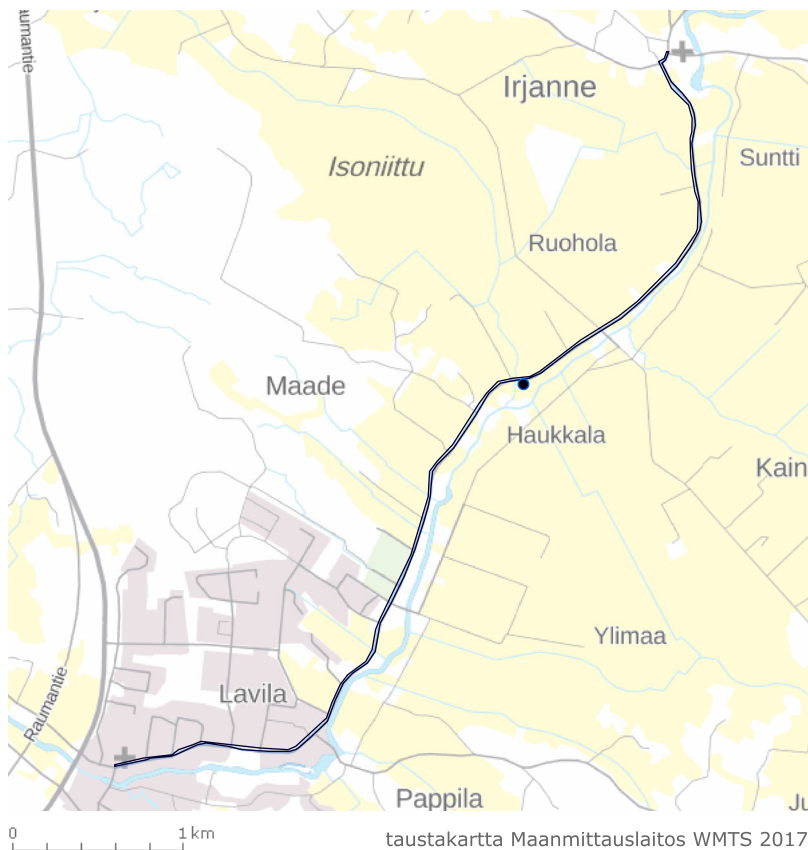
Kuvateksti: Irjanteen keskusta.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6800916 E 220312 Länteen.

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Kirkonkylä
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Laitilan, Rauman, Lapijoen, Eurajoen ja Leistikän kautta Ulvilaan mennyt rantatie on peräisin viimeistään myöhäiskeskiajalta. Pentti Papusen mukaan rantatietä ei korkeussuhteiden perusteella voi toisaalta ajoittaa 1300-lukua aikaisemmaksi. Rantatietä pitkin kulki osittain Turun ja Korsholman linnojen välinen hallinnollinen yhteydenpito. Tien huonokulkuisuudesta Ulvilan ja Korsholman välillä on mainintoja useissa lähteissä. Tämän vuoksi useiden matkajien reittivalinta osui sisämaan Huovintiehen ja Kyrönkankaantiehen.

Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Eurajoelta postilinja jatkui Nakkilan Masian, Ulvilan, Porin, Söörmarkun ja Ahlaisten kautta Merikarvialle ja edelleen Pohjanmaalle. Luvian kautta Raumalle vievän tien mainitaan olleen postitienä vuodesta 1694 lähtien.

Kuvaus

Rantatie jatkuu Eurajoen kirkonkylän halki kohti Irjannetta. Tien kääntyessä kohti pohjoista sen läheisyyteen jäävät Pappilankosken silta ja voimala. Tarvolan kievari on aikanaan sijainnut Kainussa, Eurajoen kirkonkylän ja joen itäpuolella nykyisen Välimaan perinnetorpan lähellä. Lavilassa tie menee P. J. Gyllichin suunnitteleman empiretyylinen viljamakasiinin, Eurajoen yhteiskoulun ja lukion sekä Eurajoen kristillisen opiston ohi. Samalla maisemakuva avartuu laajan peltoaukean avautuessa edesspäin. Välittömästi Maaden sillan jälkeen kulkusuunnassa pohjoiseen tien itäpuolella pienen kumpareen päällä

kasvaa maisemapuuna tuomi muutoin avoimessa maisemassa.

Tie jatkuu kohti Irjannetta laajojen peltoaukeiden keskellä maalaismaisemassa. Vanha tiemaisema Eurajoelta Irjanteelle on erittäin vaikuttava. Tien varrella on asutusta harvakseltaan, ja Eurajoki virtaa aivan tien vieressä sen itäpuolella koko matkan Irjanteelle asti. Veden pinta on ajoittain lähes käsin kosketeltavan lähellä. Irjanteelle saavuttaessa avautuu näkymä kyläkeskustaan, jonne tie nousee peltojen keskeltä loivasti. Irjanteelta on mennyt Ulvilaan vanha tie sekä Nakkilan Leistikylän että Luvian ja Porin kautta.

Eurajoen kirkonkylän ja Irjanteen välinen rantatieosuus on asfaltoitu.

Inventoitu: 1.8.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki ja Jenny Alatalo (1.8.2008)

Irjanteen arviointi muualla PAKKI-tietokannassa:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen

Valtakunnallisesti merkittävä kylä, joka on säilyttänyt varsin tiiviin rakenteen vanhan kyläkirkon ympärillä. Ympärillä levittäytyvät laajat viljelyaukeat.

Irjanne - Eurajoki - Linnamaa -kulttuurimaiseman arviointi PAKKI-tietokannassa:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen

Laaja valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutiekseksi.

Pohjanlahden rantatien linjaus Eurajoen kirkonkylästä Irjanteelle on säilynyt erittäin hyvin. Eurajoen kirkonkylän ja Irjanteen välilinen Kirkkotie sekä Eurajoki kulkevat lähes koko matkan rinnakkain mutkitellen.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Maisemapuu

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Linnamaa - Eurajoki kk

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090805

Kuvateksti: Vuojoen kartanon risteyksestä kohti Eurajoen keskustaa.
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090805

Kuvateksti: Vuojoen kartano.
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090805
Huomiot: N 6798771 E 214030 Itään.

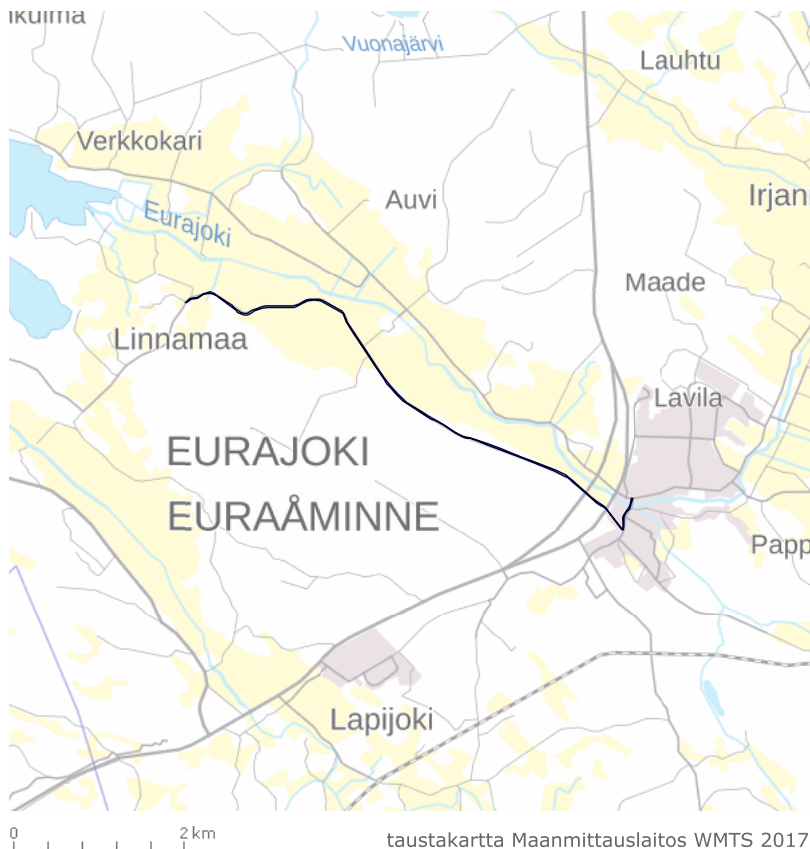

Kuvateksti: Tohkantien puukantinen silta Eurajoen keskustassa.
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6796569 E 216978 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Tohkantien silta, Eurajoki kk.
Taustalla Kustaa Aadolfin kirkko
vuodelta 1803.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6796569 E 216978 Pohjoiseen.

Kunta: Eurajoki
Kylä/kosa: Linnamaa
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Koivuniemen, Väkkärän, Kaukenpielen, Linnamaan ja Vuojoen kylät ovat maksaneet veroa 1500-luvun puolivälissä ruotsalaisen oikeuden mukaan. Näiden kylien kautta on kulkenut vanha tielinjaus Fabrellin vuonna 1777 laatiman isojakokartan mukaan. Tie on tullut Kaukenpielestä Linnamaahan, mutta tästä Eurajoen kirkonkylään on ollut useampi kuin yksi tie tai kulku-ura. Vuojoen historia ulottuu maatilana noin 1500-luvulle.

Senaatinkartan ja peruskartan linjaukset ovat yhteneväiset Linnamaalta Eurajoen keskustaan saakka. Vuoden 1777 isojakokartan mukaan tällä välillä on ollut useita kulkuväyliä, jotka ovat risteilleet peltolina olevien maiden kautta. Teitä, polkuja tai muita kulku-uria on mennyt mm. Panninperän, Pistolan, Masinikosken ja Krannin sekä nykyisen

Vuojoen kartanon ja entisen latokartanon kautta. Krannin kohdalta Eurajoen kirkonkylään isojakokartan, senaatinkartan ja peruskartan tielinjaukset ovat yhteneväiset.

Kuvaus

Maantie Linnamaalta Eurajoen kirkonkylään kulkee Vuojoen kartanon lähistöllä olevaa osuutta lukuun ottamatta kangasmaastoa hyväksi käyttäen harvahkon asutuksen lomassa. Näkymä avoimeen Eurajokisuistoon, jossa maasto kohoaa laajojen peltovainioiden kupeita kohti kangasmetsän reunaa, on yksi historiallisen tien näyttävimmistä. Jokilaaksoa ja sen peltovainioita korkeammalla kulkevalta tieltä katsoja voi hallita useiden neliölikometrien laajuista näkymää yhdellä katsomalla. Saavuttaessa Eurajoen keskustaan tie ylittää valtatie 8:n, kulkee Linnaintietä Eurajoen paloaseman ja uuden vanhustentalon vieritse, ylittää Tohkantien sillan ja Eurajoen saapuen Kirkkotielle. Tästä tie kääntyy kohti Irjannetta.

Linnamaalta Eurajoen kirkonkylään on isonjaon aikaan ollut useita eri teitä tai kulku-uria. Ei ole tiedossa, mitä väylistä on käytetty tuohon aikaan varsinaisena tienä. Tässä inventoinnissa linjauksena on käytetty Senaatinkartan (1904) ja peruskartan (1996) yhteneväistä linjausta.

Inventoitu: 1.8.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki ja Jenny Alatalo (1.8.2008)

Vuojoen kartanon arviointi muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen

Vuojoki lukeutuu empirekauden merkittävimpiin kartanoihin. Valtakunnallisesti merkittävä.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutiekseksi.

Linnamaalta Eurajoen kirkonkylään on ollut useita eri teitä tai kulku-uria. Ei ole tiedossa, mitä reiteistä on käytetty varsinaisena tienä. Linjauksena käytetty Senaatinkartan ja peruskartan yhteneväinen linjaus on säilynyt hyvin ja tältä tieltä on monelta kohdin hieno maisemanäkymä Eurajokilaaksoon.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Pinkjärvi - Peränkylä - Hanninkylä

Kuvateksti: Vanha tie Rydinummeista Mäki-Eskoon päin. Peränkylä, Luvia.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6810796 E 214977 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Korvenojan peltotiellä ladon edustalla, Korvenoja jää vasemmalle. Edessä oikealla Vanha-Esko, vasemmalla Mäki-Esko.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6811528 E 214622 Etelään.

Kuvateksti: Korvenojan ylittävä pieni puusilta. Peränkylä, Luvia.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6811570 E 214646 Koilliseen.

Kuvateksti: Luvian Peränkylä.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6812976 E 214310 Etelään.

Kuvateksti: Näkymä Kirkkotien risteyalueelta Peränkylään.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6812976 E 214310 Etelään.

Kuvateksti: Näkymä Kirkkotien risteyalueelta Luvian kirkonkylään.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6812976 E 214310
Luoteeseen.

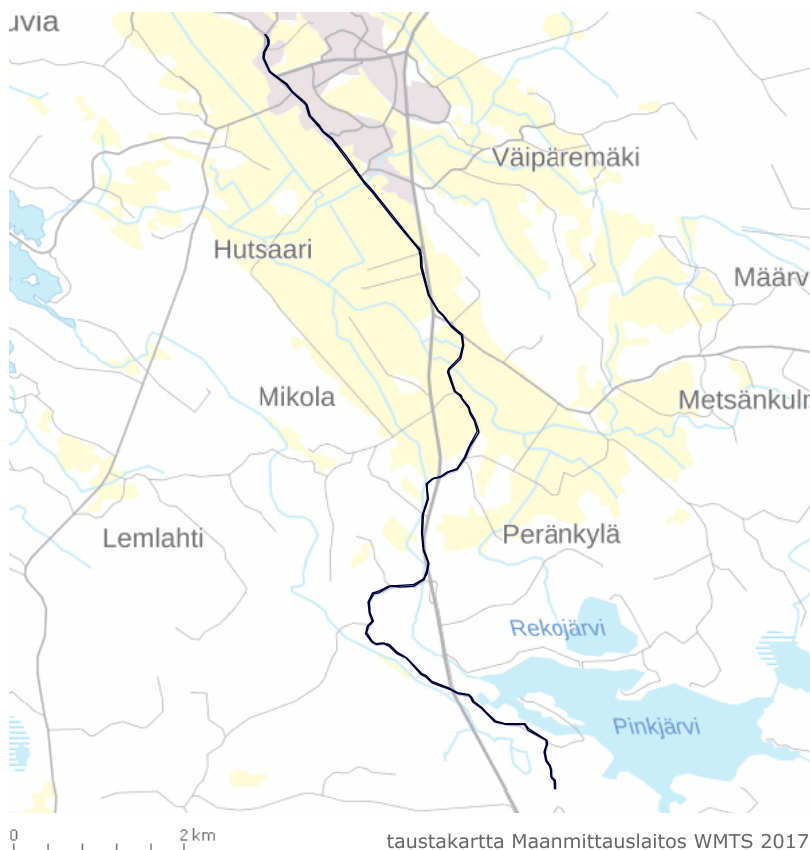
Kuvateksti: Kirkkotietä kohti Luvian keskustaa.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6814686 E 212936
Luoteeseen.

Kunta: Eurajoki
 Kylä/kosa: Perä (Luvia)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Mikolan ja Peränkylän asutus on peräisin myöhäiskeskiajalta.

Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Eurajoelta postilinja jatkui Nakkilan Masian, Ulvilan, Porin, Söörmarkun ja Ahlaisten kautta Merikarvialle ja edelleen Pohjanmaalle. Luvian kautta Raumalle vievän tien mainitaan olleen postitienä vuodesta 1694 lähtien.

Kuvaus

Pinkjärven lähistöllä vanha tie kulkee Isoluodontietä mutkitellen metsän keskellä, kääntyy luoteeseen kohti valtatieta ja ylittää sen. Valtatien länsipuolella tie jatkuu hiekkatienä metsäisessä maastossa Pinkjärvenojan länsipuolella kohti Liuhtonkangasta. Metsätie on huonokuntoinen ja paikoin rengasurat ovat syviä. Myllyhahteen lähellä Peränkylän eteläpuolella vanha tie on tuhoutunut valtatieen alle. Peränkylän kohdalla tie kulkee avoimessa peltomaisemassa harvan asutuksen lomassa. Mäki-Eskon ja Vanha-Eskon välistä tie jatkuu yksityisenä peltotienä Korvenojan yli. Tienhaaran ja Tuulensuun välillä vanha tielinja on osittain jäänyt Nakkilan Pyssykankaalle vievän tien alle. Peltojen kautta ja osittain valtatieen ja pengerten alle jääneenä tie on jatkunut Luvianlahden reunamille. Luvianlahden laidalla taajamassa Kirkkotie polveilee harjun etelälaitaa kohti Hanninkylää.

Luvianlahden peltoaukeiden lisäksi maisemaa hallitsee Luvian kivikirkko. Lähellä ovat Lemlahden entinen kalastajakylä ja Niemenkylän Verkkorannan vanha laivanveistämöalue.

Tällä hetkellä luvialaista puulaivanrakennusperinnettä pitää yllä Laitakarissa Kaljaasi Ihanaa rakentava perinnelaivayhdistys Ihana ry. Luvian saaristossa on Säpin majakka vuodelta 1873. Valkoiseksi rapatun tiilitornin pihapiirissä on majakanvartijoiden asuin- ja talousrakennuksia sekä länsirannalla luotsitupa.

Ote Luvianlahden kuvauksesta muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen
Laaja kuivatuksen seurauksena syntynyt kulttuurimaisema. Vanha merenlahti, jonka asutus noudattaa vanhan rantaviivan linjoja, ja entiset saaret ovat metsäsaarekkeina.

Luvian kirkonkylän kuvaus PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen
Kirkon, koulun, seuratalon ja vanhojen asuinrakennusten muodostama kokonaisuus. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.